

Årsmelding 2020

Gausdal

Årsmelding 2020

Årsmelding 2020.....	1
Gausdal.....	1
Forord.....	3
Regnskap og årsberetning 2020.....	5
Digital årsmelding i Framsikt.....	5
KOSTRA og begrepsforklaringer.....	9
Medarbeiderne.....	13
Nærvær.....	13
Overtid.....	14
Årsverk og ansatte.....	15
Politiske saker.....	16
Internkontroll og etikk.....	18
Likestilling.....	20
Kommunens planområder.....	22
Administrative fellestjenester.....	22
Næring og miljø.....	24
Skole.....	28
Barnehage.....	32
Kultur og fritid.....	35
Teknisk drift.....	38
Bygg/eiendom/areal.....	40
Interkommunale samarbeid.....	43
Barn og familie.....	46
Sosiale tjenester og sysselsetting.....	48
Helse.....	51
Omsorg.....	54
Generelle utgifter og inntekter.....	57

KOSTRA-analysen følger som et eget vedlegg til årsmeldingen i pdf-format.

Forord

Her er årsmeldingen for Gausdal kommune for 2020. Årsregnskap og årsberetning er dokumenter kommunene etter kommuneloven må utarbeide årlig. I tillegg utarbeider vi i Gausdal kommune en årsmelding.

Årsberetningen omtaler de overordna og mest vesentlige økonomiske forholdene. Økonomiske analyser inngår også der. Årsmeldingen går igjennom hva kommunen har fått til innenfor de økonomiske rammene, og i forhold til leveransemål som er satt. Temaene som er berørt er både det politiske arbeidet, kommunen som samfunnsutvikler, tjenestene kommunen leverer, økonomiperspektivet og medarbeiderperspektivet. Årsmeldingen har fokus på læring og forbedring, og kan brukes som grunnlag for dialog om status, utfordringer og behov for endringer.

2020 har vært et svært spesielt år, i og med korona-pandemien. Dette har vært en lang og arbeidskrevende og utfordrende periode. Den er ikke over i det dette skrives i mars 2021. Samtidig har vi lært mye. Mange erfaringer og nye løsninger og bruk av digitale verktøy vil vi ta med oss videre.

Vi vil rette en takk for innsatsen til ansatte, ledere, teststasjonen, koronatelefonen og smittesporere har bidratt og bidrar i den krevende situasjonen korona-pandemien medfører. Flexibiliteten og kreativiteten de har vist, og det ekstra arbeidet som er lagt ned, er imponerende.

Koronapandemien har satt tjenestetilbudet under press og forsterket flere av utfordringene vi står ovenfor, i kommunesektoren som sådan, og i Gausdal kommune.

Som følge av at Gausdal kommune ikke fullt ut klarte å saldere budsjett 2020 og økonomiplan for perioden 2020-2023, ble kommunen meldt inn i register om betinget godkjenning og kontroll (Robek). I forbindelse med dette var det et krav til kommunen om å vedta en tiltaksplan som viser hvordan kommunen skal oppnå økonomisk balanse. Tiltaksplanen er nå godkjent av statsforvalteren. **Gausdal kommune fikk i 2020 et regnskapsmessig mindre forbruk i drift på 20,88 mill. kr.** Vi har nå et budsjett for 2021 og økonomiplanen for 2021-2024 i balanse, og meldes ut av Robek-listen etter at regnskapet for 2020 er vedtatt av kommunestyret.

2020 var et år preget av omstilling i Gausdal kommune. Tusen takk til ledere ansatte, tillitsvalgte og verneombud som har bidratt og levert på omstillingstiltak som gjør at vi klarte å tilpasse driften til lavere økonomiske rammer, ref. tiltaksplanen som nevnt ovenfor. Vi leverer fortsatt gode tjenester til innbyggerne, innenfor lov og forskrift. I omstillingsarbeidet er det hovedfokuset, i tillegg til å ivareta arbeidsmiljøet. Vi ser at noen endringer har gjort oss svært sårbare innenfor oppgaveløsningen, spesielt innenfor administrative oppgaver, så framover må vi se på om vi i realiteten har kapasitet og kompetanse nok til å ivareta lovpålagte oppgaver (som øker) og andre forventninger/vedtak/krav til rapportering. Å avklare forventninger blir sentralt framover,

Sammenfallet mellom korona og et omfattende omstillingsprosjekt har vært krevende, men samtidig har det bidratt til at vi har klart oss bra. Vi har vært svært nøkterne og tilbakeholdene i ressursbruken. Regnskapsresultatet viser det.

Årsmelding 2020

Vi må regne med at den beredskapen kommunen har hatt til nå knyttet til korona vil måtte vare langt ut i 2021. Det er en risiko for at viktig utviklingsarbeid blir berørt av dette.

Rannveig Mogren

Kommunedirektør

Regnskap og årsberetning 2020

Kommunestyret i Gausdal skal etter kommuneloven vedta årsregnskap og årsberetning. De dokumentene beskriver de viktigste tallene og andre vesentlige forhold, og forklarer avvikene. Kommunestyret i Gausdal har flere mål enn de økonomiske. I årsmeldingen rapporteres det på de målene til kommunestyret.

Klikk på lenkene for å komme direkte til henholdsvis årsregnskap og årsberetning for 2020:

[Årsregnskapet for 2020](#)

[Årsberetningen i pdf-format.](#)

[Årsberetningen for 2020 i digitalt format](#)

Digital årsmelding i Framsikt

I tråd med Gausdal kommunes digitaliseringsstrategi er vi glade for å kunne gjøre årsmelding, årsberetning og regnskap for 2020 mer tilgjengelig for innbyggere, politikere og andre interesserte. Denne brukerveiledningen viser detaljert hvor man finner de forskjellige delene av dokumentet. Lykke til!

Lenke til vår digitaliseringsstrategi finner du [HER](#)

Bildene som er brukt er fra årsmeldingen for 2018, men siden årsmeldingen for 2020 er bygd opp på samme måte, gjenbrukes bildene fra 2018.

1 MENY

2 Søk

3 Årsmelding 2018
Introduksjon Grafikk og nøkkeltall Planområder Hovedtall økonomi

4 INTRODUKSJON

4 Forord
Forord ved rådmannen.
Les mer om Forord

Digital årsmelding i Framsikt
I tråd med Gausdal kommunes digitaliseringsstrategi er vi glade for å kunne gjøre årsmelding, årsberetning og regnskap for 2018 mer tilgjengelig for innbyggere, politikere og andre interesserte. Denne brukerveiledningen viser detaljert hvor man finner de forskjellige delene av dokumentet. Lykke til!
Les mer om Digital årsmelding i Framsikt

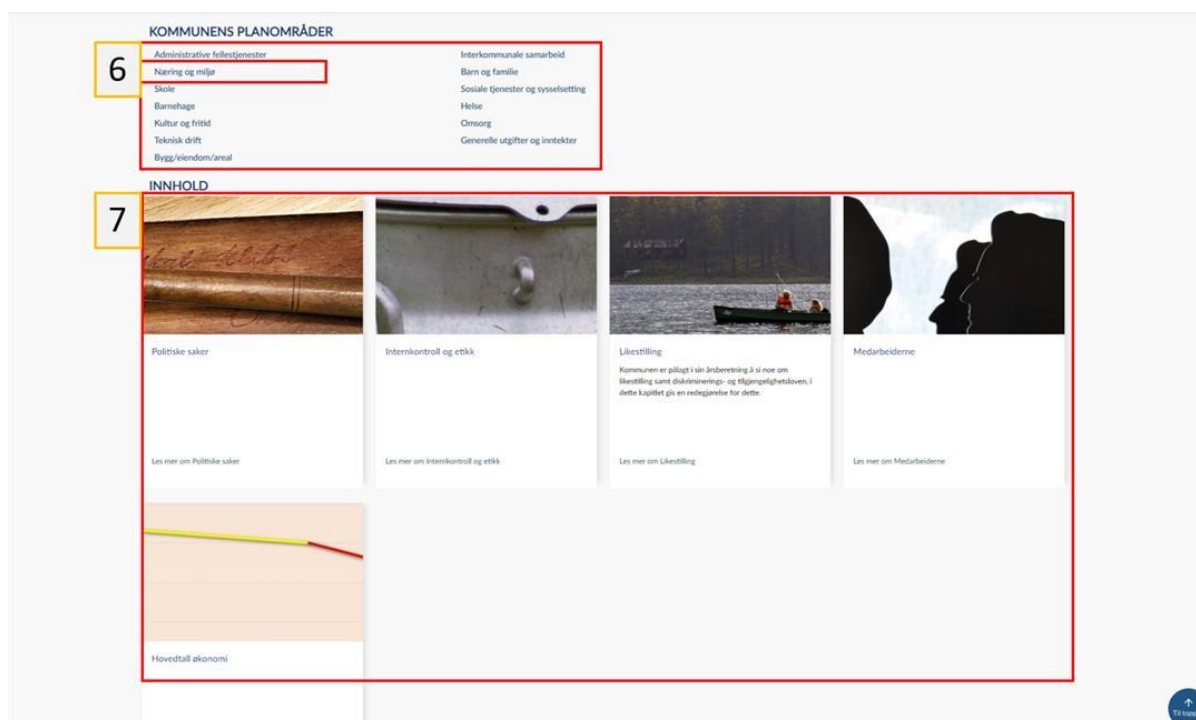
Regnskap og årsberetning 2018
Kommunestyret i Gausdal skal i henhold til kommuneloven, vedta både et årsregnskap og en årsberetning. Disse to dokumentene skal gi informasjon om de viktigste faktorene og vesentlige forhold, samt forklare avvik. I tillegg har kommunestyret i Gausdal valgt å for andre mål enn kun de økonomiske. Disse målene rapporteres til kommunestyret i årsmeldingen.
Les mer om Regnskap og årsberetning 2018

KOSTRA og begrepsforklaringer
Les mer om KOSTRA og begrepsforklaringer

5 GRAFIKK OG NØKKELTALL

5 Driftsregnskap 2018	Investeringsregnskap 2018
6 112 Antall innbyggere	93,89 % Nærvær 2018
584,2 mill. kr Totale driftsutgifter	568,4 mill. kr Totale driftsinntekter
	-0,22 % Driftsresultat i prosent av driftsinntekter

Til toppen

På bildene over ser du framsida på årsmeldingen for 2018. Det kan være litt andre bilder, men ellers er siden bygd opp likt.

1: Meny

Her finner du alle meny punkter i årsmeldingen samlet.

Forord

Politiske saker

Internkontroll og etikk

Likestilling

Medarbeiderne

Hovedtall økonomi

Kommunens planområder :

Administrative fellestjenester

Næring og miljø

Skole

Barnehage

Kultur og fritid

Teknisk drift

Bygg/eiendom/areal

Interkommunale samarbeid

Barn og familie

Sosiale tjenester og sysselsetting

Helse

Omsorg

Generelle utgifter og inntekter

2: Søkefelt

Her kan du søke etter emner du vil vite mer om i årsmeldingen

3: Snarveier

Dette er snarveier til andre steder på framsiden

4: Kapitler/fliser

Under disse flisene ligger enkeltkapitler i årsmeldingen. Trykk på bildet eller blå tekst for å gå inn på kapitlet.

5: Grafisk framstilling av drifts- og investeringsregnskap

Du kan velge Driftsregnskap eller investeringsregnskap. I driftsregnskapet kan man drille seg ned til den enkelte funksjon. I investeringsregnskapet kan man drille seg ned til hvert enkelt investeringsprosjekt.

1. Klikk inn på et planområde, og du får en oversikt over utgifter/inntekter per funksjon (se neste bilde). Størrelsesforholdet mellom flisene henger sammen med størrelsen på utgifter/inntekter i de respektive planområder
2. Du kan velge om du vil se 2017 eller 2018, og om du vil se utgifter eller inntekter
3. For å gå tilbake når du har sett på et planområde kan du trykke «Planområder»
4. Tilbake til startside

6: Planområdene

Alle kapitlene for planområdene er bygd opp likt:

- Om planområdet: Kort oppsummering av hva som er hovedområdene innenfor planområdet
- Økonomi: Tabell med regnskap 2020 mot budsjett 2020 samt regnskap 2019. Kort oppsummering av økonomi dersom det har vært avvik mot justert budsjett gjennom året
- KOSTRA nøkkeltall: Relevante KOSTRA-tall med kort forklaring. Se egen forklaring i kapitlet [KOSTRA og begrepsforklaringer](#)
- Sykefravær: Tabell over kort- og langtidsfravær for 2019 og 2020 med forklaring.

KOSTRA og begrepsforklaringer

I dette kapitlet kan du lese mer om blant annet KOSTRA, og hvordan man leser KOSTRA-analysen i årsmeldingen

KOSTRA-tall per tjenesteområde

Begrepet tjenesteområde i KOSTRA-sammenheng er sammenlignbart med Gausdal kommunes planområder. Planområdene er sammensatt av KOSTRA-funksjoner innen hovedområder. De har for eksempel samlet alle utgifter til pleie om omsorg i ett tjenesteområde. Her inngår alle utgifter til institusjoner, hjemmeboende, aktivisering, KAD-senger og institusjonslokaler. I Gausdal kommune er dette splittet i flere planområder. Tjenester til hjemmeboende er delt på planområde 11 Helse og 12 Omsorg. Institusjonslokaler legger i planområde 7 Bygg/eiendom/areal. Slik vil det være i de fleste av tjenesteområdene brukt i KOSTRA.

For alle områder ser vi netto driftsutgifter inkludert avskrivninger etter at driftsinntektene, som blant annet øremerkede tilskudd og brukerbetaling er trukket fra. Innbyggertall er per 31.12 i rapporteringsåret. Hvilke KOSTRA-funksjoner som er inkludert er beskrevet under hvert enkelt område. Vi bruker også mange tall som er korrigert med deflator (lønn- og prisvekst) og for utgiftsbehov. Du finner en nærmere forklaring av disse, og andre begreper, lenger ned på denne siden.

Ikke alle KOSTRA-tallene er publisert så tidlig at kommunen rekker å få de med i årsmeldingen. Der dette er tilfelle i årsmeldingen for 2020, er KOSTRA-tallet ikke medtatt i dokumentet.

Sammenligningskommuner

Gausdal kommune har brukt Innlandet (tidligere Oppland) og kommunegruppe 1 (ny inndeling fra 2020 hos SSB) som sammenligningsgrunnlag. Innenfor Innlandet er variasjonene store i størrelse og drift, og nytten av å sammenligne oss med disse områdene er begrenset. Kommunegruppe 1 (K01) er sammensatt av 39 kommuner som er sammenlignbare med Gausdal. I SSBs definisjon av K01 ser vi at gruppa består av "*Kommuner med 2.000-9.999 innbyggere, lave bundne kostnader og lave korrigerede inntekter.*". Vi benytter derfor K01 som sammenligningsgruppe. I tillegg har vi valgt ut fire andre kommuner som vi mener er relevante:

- Øyer: God nabo i øst med tilsvarende utfordringer som Gausdal, og en kommune vi samarbeider mye med. Scorer godt i Kommunebarometeret. Kommunegruppe K02.
- Oppdal: Reislivs- og hyttekommune i Trøndelag. Gir gode tjenester med lave utgifter ifølge KOSTRA og Kommunebarometeret. Kommunegruppe K02.
- Tynset: Kommune i Hedmark med lave utgifter og gode tjenester ifølge KOSTRA og Kommunebarometeret. Kommunegruppe K02.
- Hole: Robek-kommune i tidligere Buskerud, nå Viken. En kommune som etter store økonomiske grep fortsatt er blant kommunene som gir best tjenester ifølge Kommunebarometeret. Hole er også i kommunegruppe K01.

Noen begreper brukt i KOSTRA-analysene i planområdene

Mange av tallene som beskriver økonomi er av typen "Netto driftsutgifter per innbygger justert med deflator og utgiftsbehov" I tillegg står det på enkelte indikatorer (B) bak slik som i bildet under

Årsmelding 2020

	Gausdal 2017	Gausdal 2018	Øyer	Tynset	Oppdal	Hole	Kostragruppe 11
Prioritet							
1 Institusjoner (253+261) - andel av netto driftsutgifter til plø(B)	53,7 %	47,9 %	42,8 %	40,9 %	38,6 %	40,5 %	41,0 %
2 Netto driftsutgifter pr. innbygger til Pleie og omsorg (B) (*)	19 731	20 263	18 431	17 715	17 479	18 331	18 397
3 Netto driftsutgifter pr. innbygger 253 helse- og omsorgstjenester i institusjon (B) (*)	9 385	8 585	5 970	6 557	5 551	6 565	6 605
4 Netto driftsutgifter pr. innbygger 254 helse- og omsorgstj. til hjemmeboende (B) (*)	7 748	9 199	9 164	4 039	9 670	9 745	9 931
5 Tjenester til hjemmeboende (254) - andel av netto driftsutgifter til plø(B)	39,3 %	45,4 %	49,7 %	22,8 %	55,3 %	53,2 %	55,0 %
Produktivitet							
6 Korrigerede brutto driftsutgifter, institusjon, pr. kommunal plass(B) (*)	1 317 403	1 185 809	935 485	1 156 870	1 091 661	1 216 976	1 172 605
Dekningsgrad							
7 Andel brukerrete i skjermet enhet for personer med demens(B)	41,5 %	39,1 %	53,8 %	37,0 %	29,5 %	19,5 %	29,8 %
Kvalitet							
8 Andel brukerrettede årsverk i omsorgstjenesten m/ helsefagutdanning (prosent)	76,5 %	74,0 %	79,9 %	73,1 %	75,7 %	76,9 %	75,4 %
9 Årsverk i brukerrettede tjenester m/ fagutdanning fra høyskole/universitet (antall)	48,2	48,6	48,8	68,3	79,2	45,3	4 809,5

*) Inflasjonjustert med deflator
**) Justert for utgiftsbehov

Netto driftsutgifter: Driftsutgifter inkludert avskrivninger etter at driftsinntektene, slik som øremerkede tilskudd og brukerbetaling er trukket fra.

Antall innbyggere: For hvert år er det innbyggertallet per 31.12 som er brukt.

Deflator: Deflatoren for kommunesektoren er en sammenveiling av prisene på det kommunene kjøper; lønn, produktinnsats (driftskostnader) og investeringer.

Utgiftsbehov: Dette sier noe om hvor mye en kommune, eller en tjeneste i en kommune, koster å drive sammenlignet med andre kommuner. I en kommune med stor tilflytting vil man naturlig ha større utgifter per innbygger til barnehage og skole enn i en kommune med fraflytting. For å beregne en kommunes frie midler fra staten brukes beregningen av utgiftsbehov. Når man skal sammenligne kommuner justerer man også for utgiftsbehov for å kunne sammenligne kommuner som har forskjellig demografi.

(B): Dette betyr at tallet er beregnet av Framsikt. Tallene er beregnet ut fra kommunenes KOSTRA-tall hos SSB.

Kommunegruppe 01 (K01): En sammensetning av 39 mellomstore kommuner med 2.000-9.999 innbyggere, lave bundne kostnader og lave korrigerede inntekter. SSB definerer at en mellomstor kommune har mellom 5000 og 19.999 innbyggere. Du kan lese mer om gruppering av kommuner i denne rapporten: [Gruppering av kommuner etter folkemengde og økonomiske rammebetingelser 2020](#)

Hvordan man leser KOSTRA-tallene i årsmeldingen

I bildet under ser vi et eksempel fra den digitale årsmeldingen. Framfor hver indikator er det en pil til høyre. Når man trykker på den så kommer det fram en graf som viser tallene for Gausdal og sammenligningskommunene de siste fire årene. Forklaring av indikatoren ligger nederst i bildet. For mange av indikatorene kan man velge forskjellig visning av grafene opp til venstre. I dette tilfellet kan man velge mellom "Historisk" og "Kommuner". I bildet ser vi historisk visning, der kommunene står sammen i blokker per år. Hvis man velger "Kommuner" vil hver kommune ha sin egen blokk med resultatene for siste fire år.

Årsmelding 2020

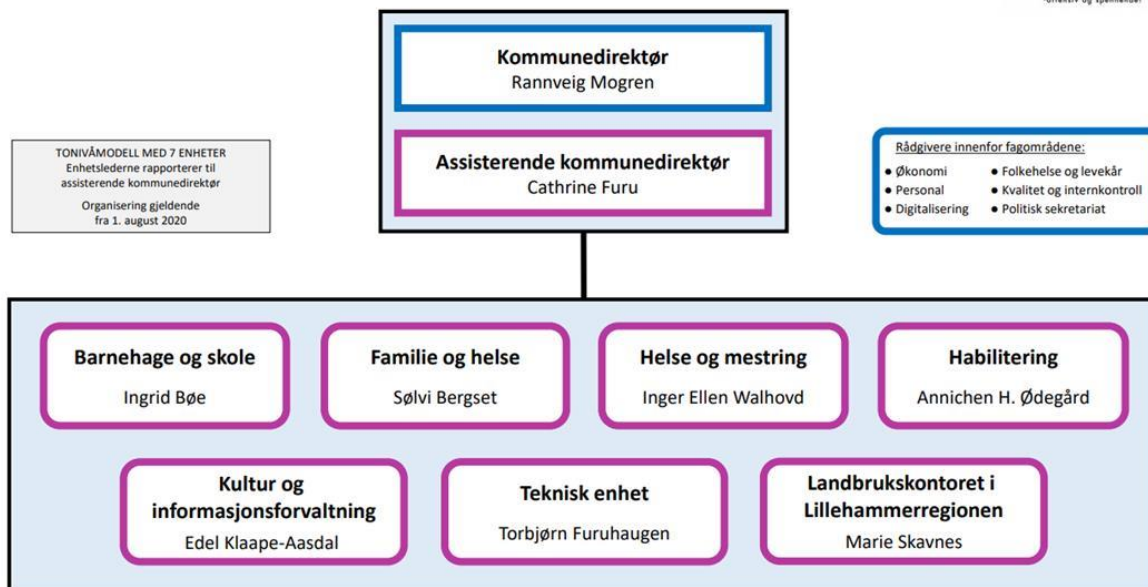
Planområder og enheter

I Gausdal har kommunestyret vedtatt at det skal være en tjenestebasert inndeling når det gjelder budsjett og økonomiplan. Kommunestyret fordeler budsjettmidlene på 13 planområder. Planområdene er bygd opp av tjenester som ble sett som naturlig å samle på de enkelte områdene. På alle planområdene i strategiplanen er det en innledende beskrivelse av hvilke tjenester som inngår. Både gjennom året og ved årsslutt, rapporterer kommunedirektøren til kommunestyret på status og avvik knyttet til de mål som kommunestyret har satt for det enkelte planområde. Her er de planområdene som kommunen i dag har:

Den nåværende inndelingen av planområder har vært uendret i mange år, og det har både administrativt og fra politisk hold blitt stilt spørsmål ved om denne inndelingen burde bli endret. Dette er imidlertid et omfattende arbeid og det vil rokke ved mange av de strukturene som kommunen i dag benytter til rapportering. Det må derfor være en nøye overveid handling når/dersom dette skal endres.

Administrativt er den praktiske utøvelsen av tjenestene inndelt i enheter. En enhet kan ha tjenester som fordeler seg på flere planområder. Enhetslederne rapporterer til kommunedirektøren. Organisasjonskartet slik det var ved utgangen av 2020 ser du her:

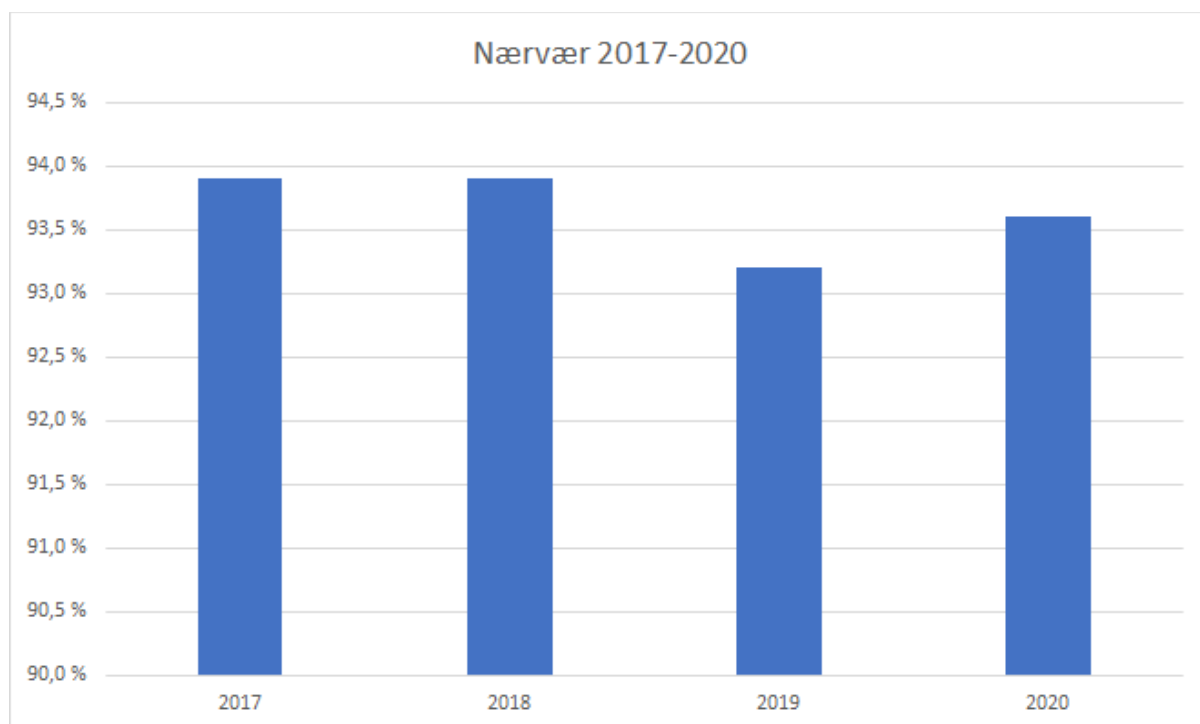

Kommunens administrative organisasjonskart slik det er i dag finner du her: [Organisasjonskart](#)

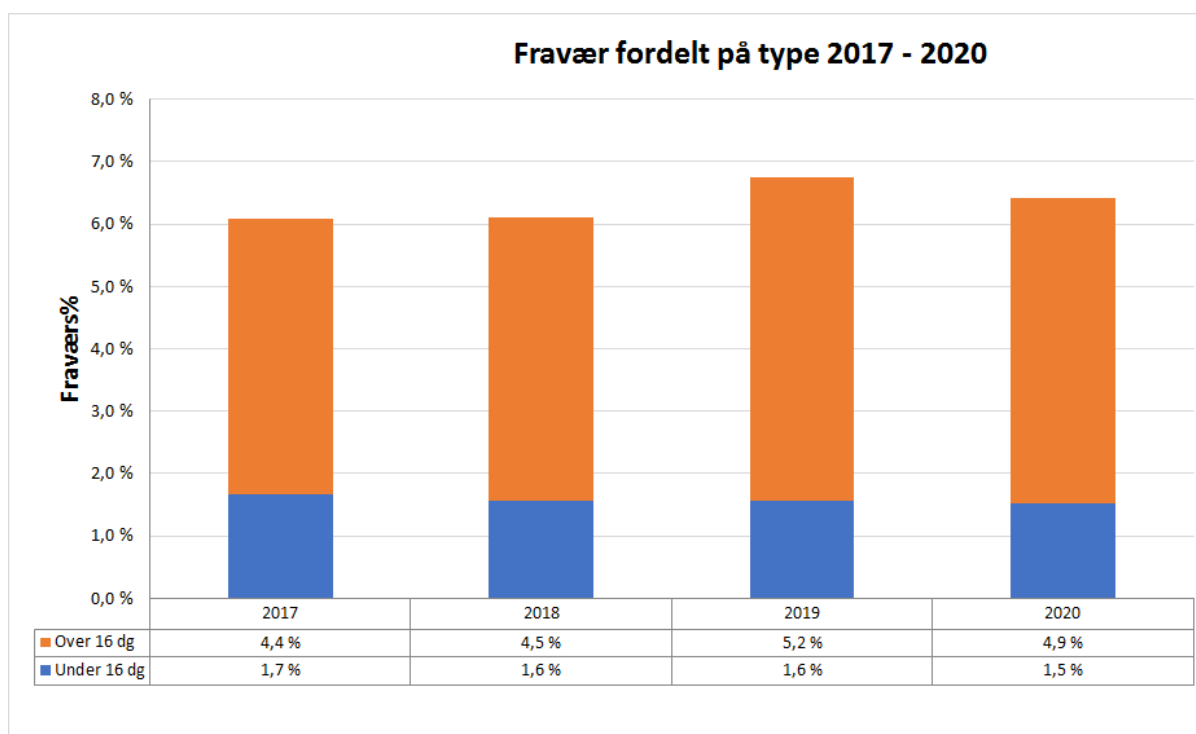
Medarbeiderne

Nærvær

Nærværet i Gausdal, basert på den interne statistikken som Gausdal kommunen benytter til oppfølging av nærværet, har hatt en litt negativ utvikling om en ser årene 2017-2020 under ett. Det er imidlertid ikke store variasjoner mellom årene.

Sammensetningen av sykefraværet framgår av diagrammet nedenfor. Det viser at korttidsfraværet er relativt stabil, mens langtidsfraværet varierer litt mellom årene.

I årsmeldingen har nærværet i Gausdal tidligere blitt sammenlignet med gjennomsnittet av øvrige kommuner i Norge. KS har sluttet å publisere denne statistikken og de data som per nå er tilgjengelige hos SSB er ikke mulig å bryte ned på samme måte. VI må derfor komme tilbake til denne statistikken ved en senere anledning.

Overtid

Kommunens utgifter til overtid per 31.12.2020 sammenholdt med fjoråret viser en samlet reduksjon på ca. 1 mill. kr.

Reduksjonen knytter seg i hovedsak til tjenester på planområdene 11 Helse og 12 Omsorg. På planområdene 3 Skole, 4 Barnehage og 9 Barn og familie er det en økning i utbetalt overtid. Dette knytter seg i hovedsak til korona-pandemien, se egen tabell nedenfor.

Koronapandemien tatt i betraktning, er det en svært positiv utvikling i utbetalt overtid fra 2019 til 2020.

Tallene i tabellen gjelder utbetalt overtidsgodtgjøring i hele 1000 kr for det enkelte planområde.

Planområde	2016	2017	2018	2019	2020
1 Administrative fellestjenester		32		32	
2 Næring og miljø	0	0	0	14	-
3 Skole	0	52	-	0	73
4 Barnehage	30	34	24	19	43
5 Kultur og fritid	0	8	-	1	
6 Teknisk drift	250	262	293	219	203
7 Bygg/eiendom/areal	6	41	20	21	24
9 Barn og familie	1	12	10	1	138

Årsmelding 2020

10 Sosiale tjenester og sysselsetting	3			0	0
11 Helse	657	893	967	1 427	1 131
12 Omsorg	1 512	2 160	1 760	2 012	1 127
Totalsum	2 459	3 494	3 073	3 746	2 740

I 2020 er det utbetalt overtid knyttet til korona-situasjonen med 455.000 kr. Fraværet fordeler seg slik på planområdene (tallene er oppgitt i 1000 kr):

Planområde	Beløp
3 Skole	11
4 Barnehage	29
9 Barn og familie	128
11 Helse	220
12 Omsorg	66
Totalt	455

Årsverk og ansatte

Planområde:	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
1 Administrative fellestjenester	13	13	13,8	13,8	11,4	12,5	12,2
2 Næring og miljø	0,5	1,2	0,2	0	0,1	0	-
3 Skole	105,9	112,9	110,8	113,5	108,6	103,8	97,8
4 Barnehage	43,1	46,7	48,9	41,3	38,2	40,1	38,0
5 Kultur og fritid	8,5	7,3	7,8	7,5	7,6	8	6,8
6 Teknisk drift *	14,1	14,7	13,7	16,5	15,8	15	10,9
7 Bygg/eiendom/areal	38,7	38,3	34,2	37,9	37	36,8	34,3
8 Interkommunale samarbeid	9,9	11,1	10,8	11,5	12,6	11,1	12,9
9 Barn og familie	14,9	17,6	16,9	16,7	16	15,2	16,5
10 Sosiale tjenester og sysselsetting	11,7	13	9	9,9	9,1	7,1	5,6
11 Helse **	47,8	43,9	55,8	64,5	65,5	68,8	70,7
12 Omsorg	94,4	96,4	97,6	92	95,4	96,9	95,3
Sum årsverk	402,5	416,1	419,5	425,1	417,3	415,3	401,0
Sum ansatte i Gausdal kommune	509	525	524	531	529	516	506

*) 3,4 årsverk er ompostert til investeringsregnskapet.

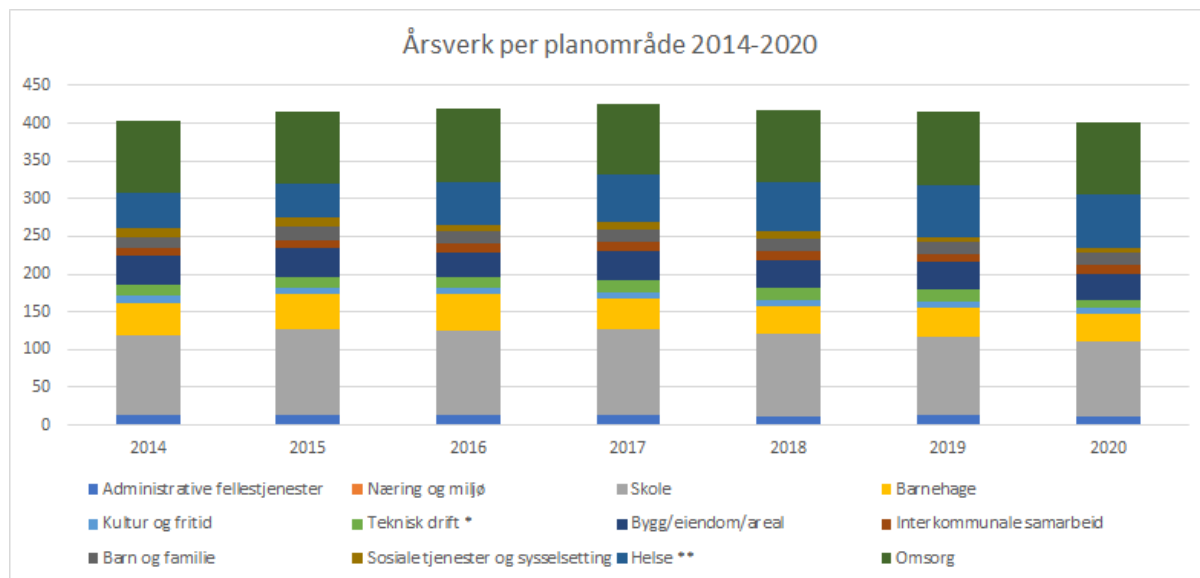
***) Det er økt 13,1 årsverk knyttet til ressurskrevende tjeneste.

I tallene inngår fast ansatte ved utlønning per desember måned for hvert av årene. Det er dermed ikke nivå på gjennomsnittlig antall ansatte eller årsverk for året som sådan.

Kommunestyret har bedt om rapportering på utvikling i årsverk per planområde i forbindelse med rapporteringene gjennom året. Av ulike årsaker kreves det i dag en del manuell bearbeiding av data for å få fram de korrekte tallene knyttet til årsverk. For å kunne svare opp kommunestyrets krav om

hyppigere rapportering på årsverk, vil det i 2021 bli laget et nytt system for dette. Det er håp om at dette vil gjøre det enklere å rapportere på enn det som er tilfellet per i dag.

Diagrammet nedenfor viser hvordan kommunens årsverk fordeler seg per planområde i perioden 2014-2020.

Politiske saker

Kommunen er en politisk styrt virksomhet med en kompleks oppgaveportefølje. Kommunen skal gi innbyggerne velferdstjenester, være en myndighetsutøver, være en planleggings- og utviklingsaktør i samfunnsbyggingen og ivareta og utvikle lokaldemokratiet. Kommunen er også den største arbeidsgiveren.

Antall saker som ble behandlet i noen av de politiske organene i 2020:

Planutvalget:	82 saker
Formannskapet:	89 saker
Kommunestyret:	99 saker

Politiske saker

Kommunen er en politisk styrt virksomhet med en kompleks oppgaveportefølje. Kommunen skal gi innbyggerne velferdstjenester, være en myndighetsutøver, være en planleggings- og utviklingsaktør i samfunnsbyggingen og ivareta og utvikle lokaldemokratiet.

Større politiske saker i 2020:

- Kunnskapsgrunnlag folkehelse 2020 og oversikt over helsetilstand og påvirkningsfaktorer
- Kommuneplanens samfunnsdel – oppstartsmelding (planprogram)

Årsmelding 2020

- Næringsfond 2020 fastsetting av ramme til prosjektstøtte
- Handlings- og økonomiplanprosess 2020
- Årsrapporter/melding fra kontrollutvalget, frivilligsentralen, ungdomsrådet, rådet for eldre og personer med nedsatt funksjonsevne, og landbrukskontoret Lillehammer-regionen
- Fornyning og omstilling 2020 – tiltak for planområdene
- Organisering av politisk arbeid i forbindelse med koronapandemien
- Rapportering i henhold til finans- og gjeldsreglementet
- Utleie/utlån av kommunale bygg
- Flere saker om sluttbehandling av detaljreguleringsplaner for ulike områder i kommunen, og i tillegg utbyggingsavtaler for de aktuelle områdene Steinslia næringsområde, Fjerdumskogen boligområde, Fargerivegen 4
- Innspill til handlingsprogram for fylkesvegen i Innlandet 2022-25
- Avvikling av dikterportalen, og deretter en sak til om leieavtale
- Mulige tiltak for kjøp av vedlikeholds- og anleggstjenester
- Alkoholpolitisk bevillings-reglement
- Årsberetning og årsregnskap 2019, og årsmelding
- Overføring av ubenyttede investeringsmidler, og utsettelse av enkelte investeringer 2020
- Overføring av overskudd/underskudd enhetene
- Oppfølging av politiske vedtak
- Økonomi- og aktivitetsrapport for 1. tertial, og i et annet møte for 2. tertial
- Nytt servicebygg for renovasjonsselskapet GLØR IKS, og revisjon av selskapsavtale
- Akson – samhandling om felles kommunal pasientjournal
- Fornyning om omstilling – framtidens helse og omsorgstjenester, og tiltak planområdene 11 og 12
- Arealer til næringsformål – erverv, opparbeiding og salg
- Drøftingssak – notat om hverdagsmestring og hverdagsrehabilitering
- Etablering av interkommunal barneverntjeneste Gausdal og Øyer
- Avvikling av Lillehammer og Gausdal Energi Holding AS (LGE)
- Kvalitetsmelding for Gausdalsskolen 2019/2020
- Sikringstiltak mot flom og skred langs elva Finna i Follebu - finansiering
- Felles forliksråd Lillehammer, Gausdal og Øyer 2021-2024
- Kommuneplanens samfunnsdel - høringsforslag
- Plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll 2020-2023
- Forslag til oppheving av forskrift om konsesjonsplikt for bebygd eiendom i Gausdal
- Dialogmøter 2020 – oppsummering fra tjenesteutvalget
- Behandling av ulike partnerskapsavtaler: Skåppå kunnskapspark, Skeikampen Pluss, og en om løypekjøring
- Handlingsplan for anlegg og områder, spillemidler
- Reglement for delegering av myndighet for periode 2021.1024
- Framtidens helse og omsorgstjenester – etablering av heldøgns omsorg (HDO) i sykehjemsavdeling, samt framtidig bruk av Flatavegen 6
- Regulering av gebyrer for 2021
- Handlings- og økonomiplan 2021-2024, med årsbudsjett 2021

Følgende interpellasjoner har vært på sakslisten:

- Sluttbehandling i saken om framtidens helse og omsorgstjenester
- Tilslutning til oppropet «Evakuer barna fra Moria».
- Etablering av karantene/isolasjonsplasser i lokale til Flatavegen 6

Kommunestyret hadde flere orienteringer i løpet av året. Mange av dem ga en oversikt over tjenestene som kommunen leverer. I tillegg har det vært orienteringer fra eksterne aktører. Her er noen av orienteringene som ble gitt i 2020:

- Om prosjektet Ung styrke, status og veien videre.
- Om kunnskapsgrunnlag folkehelse
- Om prosjektet «Reisemålsutvikling Skeikampen»
- Om avtaler og drift knyttet til Dikterportalen
- Orientering i flere møter om koronasituasjonen
- Status for EPC (energieffektivisering)
- Om FACT-team (psykisk helse)
- Fra kommuneproposisjonen, og mulige konsekvenser for Gausdal kommune.
- Om GLØR IKS
- Om utredning 2020 av felles barneverntjeneste Øyer og Gausdal
- Om arealplanarbeidet
- I flere møter: Om arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel
- Om hverdagsmestring og hverdagsrehabilitering
- Om tiltaksplan og Robek. Statsforvalteren deltok
- Orientering fra Visit Lillehammer om arbeidet med bærekraftig reisemålsutvikling
- Om «Krafttak om grønn vekst», - en satsing i regi av Gudbrandsdalstinget, med Skåppå

I flere av kommunestyremøtene var det **arbeidsøkter**, blant annet om arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel.

Interkommunalt samarbeid:

I februar 2020 var det et felles kommunestyreseminar for Gausdal, Lillehammer og Øyer i forbindelse med arbeidet med ny strategisk næringsplan for Lillehammer-regionen. Andre felles formannskapsmøter og kommunestyreseminar i 2020 ble avlyst/utsatt på grunn av korona-situasjonen.

Internkontroll og etikk

Etter kommuneloven skal det i årsberetningen redegjøres for tiltak som er iverksatt og tiltak som planlegges iverksatt for å sikre betryggende kontroll og en høy etisk standard i virksomheten. Vi har et kapittel om internkontroll i årsmeldingen også.

I kommuneloven av 2019 står følgende om internkontroll:

*«§ 25-2. Rapportering til kommunestyret og fylkestinget om internkontroll og statlig tilsyn
Kommunedirektøren skal rapportere til kommunestyret og fylkestinget om internkontroll og om resultater fra statlig tilsyn minst én gang i året.»*

Vi har denne rapporteringen i årsberetning og årsmelding. I tillegg fortsetter vi rapportering om internkontroll i tertialrapport 1 og 2, som også behandles i kommunestyret.

Vi definerer internkontroll som systematiske tiltak som sikrer at virksomhetens aktiviteter

- planlegges
- organiseres
- utføres

- vedlikeholdes

i samsvar med krav i lov eller forskrift.

Vi arbeider etter mottoet godt nok, i og med at det må være en balanse mellom tjenesteyting og systemfokus/dokumentasjon (administrative oppgaver). Vi arbeider for å skape en kultur for fornying, forenkling og forbedring. Ledelse er viktig, og lederansvaret går også fram av lov og forskrift. Det handler om tilrettelegging, organisering, opplæring, gjennomføring og oppfølging. Internkontrollen har fire fokusområder:

Tjenesteytingen / kjerneoppgavene og støtteprosessene	= innbyggerne
Personalet, HMS (helse, miljø og sikkerhet)	= medarbeiderne
Samfunnssikkerhet og beredskap	= verdiene i samfunnet
Økonomi og finansforvaltning	= økonomistyring

Dokumenter som må være på plass for å ha en sektorovergripende internkontroll:

• Delegeringsreglementet fra kommunestyret til kommunedirektøren	• Rutiner som sikrer iverksettelse og oppfølging av politiske vedtak
• Delegering fra kommunedirektøren	• Rutiner for systematisk avvikshåndtering
• Økonomireglementet/-håndboken	• Strategisk kompetansestyring
• Finansreglementet	• Arkivplan
• Anskaffelsesstrategi- og reglementet	• Datasikkerhet og håndtering av personopplysninger (GDPR)
• Arbeidsgiverstrategi (personalreglementer/personalhåndbok)	• Helse- miljø og sikkerhet
• Etske retningslinjer	• Oversikt over avtaler
• System for lederstøtte og oppfølging	• Krisehåndtering og beredskap
• Rutiner for varsling etter arbeidsmiljølov	

Dokumentene er i hovedsak oppdatert, eller i prosess for å bli det.

Det er mange egenkontroll- og internkontrollaktiviteter i løpet av et år. De aktuelle som gjelder tjenestene er omtalt under hvert enkelt planområde.

Her er noen av de større - felles for Gausdal kommune i 2020:

- Oppdatering av beredskapsplanen. Dette gjøres minst en gang hvert år, og oftere ved behov. Referatsak i kommunestyret i møte 28. mai 2020.
- I koronasituasjonen har enhetene i tillegg utarbeidet beredskapsplaner for stort fravær, med fokus på å holde i gang kritiske tjenester, samfunnskritiske funksjoner.
- Oppfølging av politiske vedtak – sak fra kontrollutvalget til kommunestyret.
- Rapportering i henhold til finans- og gjeldsreglementet, i kommunestyret 30. april og 24. september.
- Nytt informasjonssikkerhetstiltak er iverksatt: Innføring av 2-faktor autentisering ved innlogging blir innført. Dette er en sikkerhetsmekanisme som en kjenner igjen fra f.eks. nettbanken.
- I forbindelse med tiltaksplan i sakene om fornyelse og omstilling 2020 (kommunestyret 2. april og 18. juni) har enhetene gjennomført kartlegging av tjenestene og risikovurdering av mulige tiltak.

Årsmelding 2020

- Vurdering opp mot lov og forskrift har vært ett av parameterne. Det har også vært vurdert om det kan iverksettes risikoreduserende tiltak som påvirker vurderingen av forsvarlighet og gjennomførbarhet. I fase 2 av prosessen med å finne nye tiltak for økonomiplanperioden ble dette opplegget videreført og forbedret, i samråd med arbeidstakerorganisasjonene og hovedverneombudet.
- Arbeid i korona-situasjonen; stikkord er mange møter, planlegging, omfattende rapportering, oversikt over økonomiske virkninger/utgifter, innkjøp av smittevernutstyr (for å bygge lager), oppfølging av interkommunale samarbeid som koronatelefon/testing/smittesporing (TISK-strategien).
- Arbeid i korona-situasjonen – organisering og omorganisering av arbeidet:
 - Tjenestene og oppgaveløsningen har fokus på smitteverntiltak, og internkontroll – det vil si å rigge tilbud og tjenester innenfor lov, forskrift og vedtak. Det er et stort informasjonsarbeid til barn/foreldre/brukere/pasienter/pårørende/hytteiere/innbyggere mm.
 - Annet arbeid i korona-situasjonen: veiledning og oppfølging, tolkning og informasjon til ansatte/ ledere/tillitsvalgte/verneombud om statlige føringer/nye forskrifter mv. innenfor personalområdet (arbeidstid, ferieavvikling, sykemelding, egenmelding, karantene, mm.)

Statlige tilsyn:

Vi hadde ikke tilsyn i 2020. På grunn av korona var tilsynsaktivitetene til Statsforvalteren og andre trappet ned. Det var meldt et stort, ordinært, tilsyn fra statsforvalteren i november, med temaet skolehelsetjenesten. Det ble utsatt til 2021.

Forvaltningsrevisjon:

Det var et prosjekt: Meldinger til barnevernet. Rapporten ble behandlet i kommunestyret januar 2021. Kommunestyret vedtok plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll 2020-2023 i sitt møte 26. november 2020.

Etikk

Følgende står i kommuneloven:

«§ 14-7.Årsberetning

d) tiltak som er iverksatt og tiltak som planlegges iverksatt for å sikre en høy etisk standard.»

Gausdal kommune vedtok sine første etiske retningslinjer for ansatte og folkevalgte i 2008. Prosess for fornyelse av disse ble gjennomført i 2016. Her var kommunestyret, ledere og tillitsvalgte involvert. Retningslinjene vi har i dag ble vedtatt i kommunestyret 16. juni 2016.

Ved introduksjon av nyansatte blir etiske retningslinjer gjennomgått.

I 2019 var det etter kommunevalget et opplegg for det nye kommunestyret, - «KS folkevalgtprogram», der etikk, habilitet og bruk av sosiale medier var blant temaene.

Likestilling

Kommuneloven stiller krav til at kommunene i årsberetningen skal opplyse om arbeidet med likestilling og diskriminering. I Gausdal er det valgt å også ta med dette i årsmeldingen.

Følgende står i kommuneloven:

§ 14-7.Årsberetning

Årsberetningene skal redegjøre for

e) den faktiske tilstanden når det gjelder kjønnslikestilling

f. hva kommunen eller fylkeskommunen gjør for å oppfylle arbeidsgivers aktivitetsplikt

etter likestillings- og diskrimineringsloven § 26.

Likestilling.

Arbeidsstokken i Gausdal kommune har en 80/20 fordeling når det gjelder henholdsvis kvinner og menn, med litt variasjon fra år til år. Innen pleie og omsorg, renhold og barnehage er menn i et stort mindretall, mens menn er i stort flertall innen teknisk område. Over år fordeler undervisningspersonalet seg med 75 % kvinner og 25 % menn. Innen toppledelsen (kommunedirektør og enhetsledere) er det en hovedvekt på kvinner.

Vi har tall og statistikk på gjennomsnittslønn fordelt på kjønn og ulike stillingskategorier. Hvem som har høyest gjennomsnittslønn fordeler seg forholdsvis jevnt mellom kvinner og menn. Retningslinjer for lokal lønn legger vekt på individuell lønnsutvikling basert på resultater og innsats.

Diskriminerings- og tilgjengelighetsloven.

Vårt fokus i arbeidet med barn og unge er tilbud til alle, og tiltak for de få (som har behov for det). I vår satsing på folkehelse tar Gausdal kommune en offensiv rolle for å styrke faktorer som bidrar positivt til folkehelsen, og svekke forhold som kan ha negative virkninger. Vi søker å bidra til utjevning av sosiale helseforskjeller. Alle skal ha mulighet til å ta vare på og fremme egen helse, trivsel og mestring.

I planarbeid og i byggeprosjekt er universell utforming sentralt, slik det skal være i henhold til lovverket. Som arbeidsgiver legger vi vekt på tilrettelegging for ansatte. Vi har flere tiltak og tilbud til innbyggere som trenger det, via NAV.

Kommunens planområder

Administrative fellestjenester

Om planområdet

Planområdet inneholder alle utgifter knyttet til den politiske og administrative styringen av kommunen. I planområdet inngår resepsjonen i kommunehuset, politisk sekretariat, post- og arkiv, personalarbeid, informasjon, økonomistyring, arbeid med eiendomsskatt, kvalitetssystem, internkontroll og utviklingsoppgaver for enhetene, de folkevalgte organer som kommunestyret/formannskapet /planutvalget/tjenesteutvalg, og råd for eldre og personer med funksjonsnedsettelse, ungdomsrådet, kontrollutvalget inkludert utgifter til revisjon, tilskudd til interkommunale samarbeid (vedrørende skatt/innfordring, lønn/regnskap, innkjøpssamarbeidet, personvernombud, borgerlige vigsler), store fellesposter som forsikringer, frikjøp hovedtillitsvalgte og felles IKT-utgifter.

Kommentar til status økonomi

Tall i hele 1000 kr

Regnskap 2020	Justert budsjett 2020	Avvik i kr
26 997	27 577	580

Det er et positivt avvik på 0,6 mill. kr, mens det ved rapporteringen per 2. tertial ble anslått et resultat i balanse etter at budsjettet ble korrigert. Årsaken til dette avviket er i hovedsak to forhold som knytter seg til det interkommunale samarbeidet Fellesenhet skatt/innfordring. I forbindelse med rapporteringen per 2. tertial ble planområdet tilført midler som følge av at statliggjøringen av arbeidsgiverkontrollen og innfordring av skattekrav ble utsatt fra 1. juni til 1. november. Fellesenheten hadde midler til å håndtere denne utsettelsen, og dette generer derfor en positivt avvik. Samtidig ble det også tilbakeført midler fra dette samarbeidets overskuddsfond tilsvarende 130.000 kr.

Kommunen har i 2020 gjennomført retaksering av eiendomsskattegrunnlaget. I 2020 ble ikke hele bevilgningen til formålet brukt opp. I underkant av 0,4 mill. kr er avsatt til disposisjonsfond øremerket dette formålet til bruk i 2021. Avsetning er i tråd med kommunens delegeringsreglement. Eventuelle ubrukte midler ved utgangen av 2021 vil bli tilbakeført til kommunens generelle disposisjonsfond.

Utgifter til korona-pandemien

Koronautgift	Redusert arbeids- giveravgift	Nettoutgift korona
102	-104	-3

På planområdet har det påløpt utgifter som følge av koronapandemien i størrelsesorden 0,1 mill. kr. Dette er i hovedsak dekket opp av redusert arbeidsgiveravgift for tredje termin i 2020.

Årsmelding 2020

Kommunen ble tildelt ekstraordinære vedlikeholdsmidler fra staten for å stimulere til sysselsetting under korona-pandemien. Det ble i den forbindelse brukt nær 2,4 mill. kr på ekstraordinært vedlikehold på kommunens bygningsmasse. Det meste av utgiftene knyttet seg til maling av bygg.

Status mål

Hovedmål	Statusbeskrivelse delmål	Indikator	Ønsket resultat 2020	Oppnådd resultat	Beskrivelse mål
Et effektivt, oversiktlig og ansvarlig lokaldemokrati.	Folkevalgte får hjelp og støtte til bruk av sine verktøy.	Folkevalgte er fornøyde med hjelpen de får fra politisk sekretariat	5,0	4,9	De folkevalgte har gjennom politikerundersøkelsen i 2020 gitt uttrykk for å være svært fornøyde med bistanden fra politisk sekretariat.
	Språket i saksframlegg er enkelt og forståelig, slik at folkevalgte får et godt grunnlag for å ta beslutninger	Folkevalgte opplever språket i saksframlegg til folkevalgte organer som enkelt og forståelig		4,5	3,9

Kommunal kriseledelse i koronasituasjonen tok mye fokus, i 2020, men vi klarte likevel å levere på mange av de oppgavene som var satt opp som prioriteringslisten i 2020.

Her kan nevnes noen store saker, utredninger og planer:

- Et omfattende og helhetlig omstillingsarbeid for tjenesteutvikling og økonomisk balanse
- Utredning av framtidens helse- og omsorgstjenester
- Kommuneplanens samfunnsdel
- Oppfølging av digitaliseringsstrategien og arbeid med rullering av denne.

Noe utviklingsarbeid ble satt på vent på grunn av manglende kapasitet og omprioritering av ressurser i koronasituasjonen. Her kan nevnes kommunikasjonsstrategien som vi trenger å oppdatere, og oppfølging av strategien om flere interkommunale samarbeid.

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2017	0,92 %	6,32 %	7,25 %
Årlig sykefravær 2018	0,88 %	4,56 %	5,44 %
Årlig sykefravær 2019	0,50 %	2,84 %	3,34 %
Årlig sykefravær 2020	0,17 %	5,61 %	5,78 %

Det er et svært lavt korttidsfravær på planområdet, men langtidsfraværet er relativt høyt. Det er få ansatte på planområdet. Det medfører at for eksempel kun ett fravær over en viss periode vil gi et relativt høyt utslag på nærværstallene. De sykmeldte følges opp ut fra individuelle behov.

Næring og miljø

Om planområdet

Planområdet omfatter næring, landbruk og miljø. I dette inngår de interkommunale samarbeidene (3:1) Lillehammer-regionen Vekst (næringsutvikling) og Landbrukskontoret i Lillehammer-regionen (landbruksforvaltning).

Kommentar til status økonomi

Tall i hele 1000 kr

Regnskap 2020	Justert budsjett 2020	Avvik i kr
4 232	4 196	-36

Planområdet går tilnærmet i balanse i 2020, og dette er som rapportert gjennom året.

Kommunen mottok midler fra Stortinget knyttet til tiltak for næringslivet som følge av **koronapandemien**. Det ble mottatt 1,4 mill. kr til dette, og formannskapet vedtok fordelingen av midlene. Det ble før nyttår utbetalt 150.000 kr av tilskuddsmidlene. Ubrukt del av tilskuddet ble avsatt til bundet fond og blir utbetalt i 2021 når den enkelte bedrift er kommet så langt i sin prosess at midler kan utbetales.

Status mål

Hovedmål	Statusbeskrivelse delmål	Indikator	Ønsket resultat 2020	Oppnådd resultat	Beskrivelse mål
Bærekraftig samfunnsutvikling.	Etablere ladestasjoner for el-biler	Etablerte ladestasjoner for el-biler	3	10	Det ble etablert 10 ladepunkter for elbiler i 2020. Fire punkter ved Driftsstasjonen, og 6 punkter ved administrasjonshuset. Eiendomsavdelingen anskaffet to brukte elbiler da to gamle biler ble erstattet, og det vil også komme elbiler i hjemmetjenesten etter hvert. Disse punktene kan kun brukes av kommunens egne elbiler.
	Innvilgede søknader til NVE	01: Innvilget søknad til NVE	1	2	Kommunen har fått innvilget søknad om flomtiltak knyttet til Finna i to omganger.
Gausdal kommune er en offensiv og næringsvennlig kommune som legger til rette for nyskaping og allsidig næringsutvikling.	Bidra til at jordbruksarealet i drift skal være minst på dagens nivå, og at antall gardbrukere opprettholdes.	01: Antall søkere av produksjonstilskudd, Gausdal	280	273	Regionen har hatt en svak nedgang i antall søkere, som landet forøvrig
		02: Antall søkere av produksjonstilskudd, Gausdal, Lillehammer og Øyer	600	556	Regionen har hatt en svak nedgang i antall søkere, som landet forøvrig
		03: Jordbruksareal i drift, Gausdal	64 000	63 713	Areal i drift er noenlunde stabilt. En del jordbruksareal faller ut av naturlige årsaker, f.eks. gjengroing. Noe av dette kompenseres med hjelp av nydyrking.
		04: Jordbruksareal i drift, Gausdal, Lillehammer og Øyer	130 000	126 914	Areal i drift er noenlunde stabilt. En del jordbruksareal faller ut av naturlige årsaker, f.eks. gjengroing. Noe av dette kompenseres med hjelp av nydyrking.
	Følge opp den nasjonale målsettingen om å redusere avgangen av	01: Areal omdisponert dyrka mark, Gausdal	0	51	Bolig- og fritidsboligbygging er størstedelen av årsaken til omdisponering for 2020 i Gausdal.

Årsmelding 2020

Hovedmål	Statusbeskrivelse delmål	Indikator	Ønsket resultat	Oppnådd resultat 2020	Beskrivelse mål
	dyrkajord til et minimum.	02: Areal omdisponert dyrka mark, Gausdal, Lillehammer og Øyer	0	133	Omdisponering skjer i hovedsak etter vedtak i reguleringsplaner med hjemmel i plan- og bygningsloven. Ingen av kommunene nådde målsettingen om å unngå omdisponering. I Øyer og Lillehammer er det særlig E6 som bidrar til omdisponering, samtidig er det i Lillehammer som følge av E6-utbyggingen tilbakeregulert 70 daa av den eksisterende E6 som skal tilbakeføres til dyrkamark. Felles for Øyer og Gausdal er at høy aktivitet innen fritidsboligsektoren bidrar til omdisponering.
	Holde tapet av husdyr som følge av rovdyr nede på et minimum gjennom tilrettelegging med beitetilsyn og organisering av rovviltjakt.	01: Tap av beitedyr som følge av rovdyr, Gausdal	50	51	Sommeren 2020 var rolig, uten noen fellingsøknader og akutte hendelser i Gausdal.
		02: Tap av beitedyr som følge av rovdyr, Gausdal, Lillehammer og Øyer	100	221	Det har vært en betydelig nedgang i aktiviteten av rovvilt i Lillehammer-regionen de siste årene, noe som også gjenspeiles i antall sauer som har blitt tatt av rovvilt. I 2020 ble det imidlertid iverksatt mange skadefellingstillatelser på ulv i Øyer, men uten stort skadeomfang.
	Opprettholde eller øke avvirkingen av tømmer gjennom bl.a. økt fokus og tilrettelegging for opprusting og ombygging av skogsbilveger.	01: Hogst av tømmer, Gausdal (m3)	85 000	60 489	Vi har høy aktivitet i skognæringa i regionen. Kommunen har hatt en stor rolle i gjennomføring av skogbruksplaner og opprustning av skogsbilveier. Det har vært mindre hogst i 2020 enn året før, noe som er normale svingninger. Tømmerprisen var også lavere i 2020 enn foregående år, noe som

Årsmelding 2020

Hovedmål	Statusbeskrivelse delmål	Indikator	Ønsket resultat 2020	Oppnådd resultat 2020	Beskrivelse mål
					også er en del av forklaringen.
		02: Hogst av tømmer, Gausdal, Lillehammer og Øyer (m3)	250 000	199 964	Det har vært mindre hogst i 2020 enn året før, noe som er normale svingninger. Vi har høy aktivitet i skognæringa i regionen. Kommunen har hatt en stor rolle i gjennomføring av skogbruksplaner og opprustning av skogsbilveier. Tømmerprisen var også lavere i 2020 enn foregående år, noe som også er en del av forklaringen.
	Øke tilgjengelig næringsareal i Gausdal.	01: Antall daa tilgjengelig næringsareal.	62	0	<p>Det er ikke igjen tilgjengelig næringsareal som kommunen eier. Det er imidlertid igjen ei tomt på ca. 4 dekar i privat eie på Bjørndalsvollen, og det er også ledig et stort privat næringsareal i Forset.</p> <p>Det er detaljregulert næringsområde i Steinslia. Kommunen har intensjon om å kjøpe dette arealet, men det mangler fullfinansiering til kjøp av areal og bygging av adkomstveg.</p>
	Flere virksomheter kan etableres.	02: Antall unike etablerere som er fulgt opp.	6	5	<p>Dette er i 2020 knyttet til antall nye aksjeselskap i Gausdal. For 2020 er dette 25, og 5 av disse er fulgt opp særskilt.</p>
	Fritidsboligsektoren og det utmarksbaserte næringslivet i Gausdal vokser.	01: Leveransemål er beskrevet i tekstdel.	Gjennomføres i tråd med leveransemål.		<p>I Gausdal var det 2756 fritidsboliger i 2019 og 2945 i 2020 (jmf SSB). Det er en økning på 189 enheter, noe som utgjør en vekst på 6,8%.</p> <p>Vedrørende Utmarksbasert næringsliv: Det viser seg at tallene kommunen har tilgang ikke klarer spesifiserer dette. For det første er en</p>

Årsmelding 2020

Hovedmål	Statusbeskrivelse delmål	Indikator	Ønsket resultat 2020	Oppnådd resultat	Beskrivelse mål
					rekke av disse virksomhetene enkeltmannsforetak, og de rapporterer ikke på økonomi. For det andre er de spredd over et nokså bredt spekter av næringskoder. Disse inkluderer igjen en rekke virksomheter som ikke har sin omsetning basert på utmarksbaserte varer/tjenester. Det er derfor ikke mulig å rapportere på dette.
	Øke antall produsenter og totalleveransen av håndverksmat.	01: Leveransemål er beskrevet i tekstdel.	Gjennomføres i tråd med leveransemål.		Det ble i 2020 gjennomført kurs for grønnaksprodusenter og videreforedling, inkludert faktur. Det er økende interesse for dette feltet blant både etablerte produsenter og hobbybruk/private.

Skole

Om planområdet

Planområdet omfatter undervisning ved barneskolene i Forset, Fjerdum og Follebu, samt Gausdal ungdomsskole, voksenopplæringen og skolefritidsordningene ved Forset, Fjerdum og Follebu skoler.

Kommentar til status økonomi

Tall i hele 1000 kr

Regnskap 2020	Justert budsjett 2020	Avvik i kr
71 068	71 408	340

Det er et positivt avvik på 0,3 mill. kr på planområdet ved årets utgang. Ved rapporteringen per 2. tertial ble det anslått et resultat i balanse etter korreksjon for vedtatt justering av budsjettet. Avviket knytter seg til flere forhold:

- Det er et merforbruk på 1,1 mill. kr nyttet til betaling for undervisning av barn som er i fosterhjem. I regnskapet for 2019 var det et positivt avvik her, og budsjettposten ble derfor justert ned i budsjettet for 2020. Budsjettposten er økt igjen i budsjettet for 2021.

Årsmelding 2020

- Lavere utgifter til skoleskysst utgjør et positivt avvik på nær 1,2 mill. kr. Av dette utgjør tilbakebetaling fra fylkeskommunen av skoleskysst for perioden der skolene var koronastengt våren 2020. Krediteringen utgjorde nær 0,4 mill. kr.
- Øvrige avvik i drifta 0,2 mill. kr.

GSI-rapporteringen viser at en av skolene ikke oppfyller lærernormen for høsten 2020. Avviket er 0,1 årsverk og dette skyldes økt ressursbruk knyttet til spesialundervisning.

Den aktuelle skolen har ikke hatt anledning til å omprioritere ressurser fra mellomtrinnet til småtrinnet. Om situasjonen vedvarer, vil det bli aktuelt med en styrkning av lærerressurs ut over skolens økonomiske rammer.

Utgifter til korona-pandemien

Koronautgift	Redusert arbeids-giveravgift	Nettoutgift korona
289	-357	-68

Planområdet hadde utgifter og inntektsbortfall SFO med til sammen 0,3 mill. kr. Dette ble dekket opp av redusert arbeidsgiveravgift i tredje termin i 2020. I disse tallene er det også lagt inn mottatt tilskudd til voksenopplæring for forlenget introduksjonsprogram og redusert utgift skoleskysst i den perioden der skolene var nedstengt våren 2020. Inntektsbortfall foreldrebetaling SFO er også inkludert.

Status mål

Hovedmål	Statusbeskrivelse delmål	Indikator	Ønsket resultat 2020	Oppnådd resultat	Beskrivelse mål
Gausdal kommune leverer tjenester som fremmer læring, mestring og inkludering. Og som medvirker til å utjevne levekårsforskjeller.	Elevene er motiverte for å lære, og tilegner seg grunnleggende ferdigheter og kunnskap som de kan bruke i praksis.	15: Resultater fra elevundersøkelsen knyttet til faglig utfordring 7. trinn.	4,0	4,0	Måltall nådd.
		17: Resultater fra elevundersøkelsen knyttet til faglig utfordring 10. trinn.	4,0	4,4	Meget positiv utvikling. Måltall nådd.
		18: Gjennomsnittlig grunnskolepoeng (antall)	41,0	40,3	Godt resultat, selv om det er litt under måltall.
		Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning	8,0 %	8,2 %	Andel elever med spesialundervisning er tilnærmet lik måltallet for 2020. Det arbeides systematisk med å holde tallet så lavt som mulig.
Nasjonale prøver 5. trinn: Engelsk, mestringsnivå 1			< 25%	28,300	Måltall er ikke nådd.

Årsmelding 2020

Hovedmål	Statusbeskrivelse delmål	Indikator	Ønsket resultat 2020	Oppnådd resultat	Beskrivelse mål
		Nasjonale prøver 5. trinn: Lesing, mestringsnivå 1	< 25%	21,500	Måltall nådd.
		Nasjonale prøver 5. trinn: Regning, mestringsnivå 1	< 25%	21,200	Måltall nådd med god margin.
		Nasjonale prøver 8. trinn: Engelsk, mestringsnivå 1	< 25%	34,5	Fremdeles for høy andel elever på laveste mestringsnivå.
		Nasjonale prøver 8. trinn: Lesing, mestringsnivå 1	< 25%	26,2	Måltall nesten nådd.
		Nasjonale prøver 8. trinn: Regning, mestringsnivå 1	< 25%	34,5	Måltall ikke nådd.
		Resultater fra elevundersøkelsen knyttet til motivasjon	4	4	
	Vi har medarbeidere og ledere med høy kompetanse som sammen sikrer god kvalitet på undervisningen ved skolene.	Leveransemål er beskrevet i tekstdel	Gjennomføres i tråd med leveranse mål		Ledergruppene ved skolene har deltatt i nettverk sammen med Øyer og Lillehammer. Hovedfokus: fagfornyelsen. Aksjonslæring ved den enkelte skole, samt styrkebaserte prosesser.
Vi har glade, trygge, robuste barn og unge, med tro og håp for fremtiden, som mestrer et liv med opp- og nedturer.	Vi har glade, trygge, robuste barn og unge, med tro og håp for fremtiden, som mestrer et liv med opp- og nedturer.	01: Elevunders. 7. trinn - Trivsel	4,5	4,1	
		02: Elevunders. 10. trinn - Trivsel	4,5	4,5	
		03: Andel elever som opplever mobbing 2-3 ganger i måneden eller oftere, 7. trinn.	0,0 %	14,7 %	Tallet er bekymringsfullt. Den enkelte barneskole ser spesifikt på sine resultat og setter inn nødvendige tiltak.
		04: Andel elever som opplever mobbing 2-3 ganger i måneden eller oftere, 10. trinn	0,0 %		* = tall er untatt offentlighet
		05: Klagesaker til fylkesmannen knyttet til opplæringslova kapittel 9A	0	1	Saken har ikke vært defintert som en 9A-sak i skolen. Derfor brudd på alle delplikter.
		Resultat fra Ung Data-undersøkelsen knyttet til tanker om fremtiden; "Vil komme til å få et langt og lykkelig liv"	100,0 %	81,0 %	

Skoleeier rapporterer årlig på kvaliteten i gausdalsskolen gjennom kvalitetsmeldingen. Der blir alle indikatorer grundig drøftet og forklart, og det vises til utvikling over tid. For nærmere forklaringer vises derfor til kvalitetsmelding for gausdalsskolen for skoleåret 2019/2020 som er behandlet i kommunestyret, samt til kvalitetsmelding for skoleåret 2020/2021 som vil bli lagt frem for politisk behandling høsten 2021.

Av elevundersøkelsen gjennomført på 7. og 10. trinn i 2020, ser vi at elevene har høy grad av trivsel. Det er likevel elever i gausdalsskolen som opplever mobbing og andre former for krenkelses, særlig i barneskolen. Dersom et barn eller foreldrene opplever at eleven ikke har et trygt og godt skolemiljø, og de mener at ikke skolen gjør nok for at dette skal bedre seg, kan eleven/foreldrene klage til Statsforvalteren etter Opplæringslova kap. 9A. Selv om det arbeides kontinuerlig med å møte elevenes og foreldrenes opplevelser av skolemiljøet, har Gausdal kommune hatt en 9A- sak til Statsforvalteren i 2020.

Skolene jobber forebyggende, blant annet gjennom ulike former for positive elevtiltak, programmet Mitt Valg og prosjekt Ung Styrke. Skolene og barnehagene deltar også i "Inkluderende barnehage -og skolemiljø", i regi av utdanningsdirektoratet.

Resultatene fra nasjonale prøver på 5. trinn skoleåret 2019/20 er tilfredsstillende når det gjelder gjennomsnittresultat, men andelen elever under kritisk grense er for høy i engelsk. For 8. trinn viser resultatene svak positiv utvikling, men andelen elever som scorer under kritisk grense er bekymringsverdig både i engelsk og regning. Det er viktig å merke seg at det vil kunne være naturlige variasjoner mellom kull, samt at enkeltresultater vil gi større utslag i en kommune med forholdsvis små elevkull.

Vi har fortsatt stabilt høye grunnskolepoeng, noe som er positivt med tanke på denne elevgruppas potensiale for gjennomføring av videregående skole.

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2017	1,20 %	4,34 %	5,54 %
Årlig sykefravær 2018	1,19 %	2,72 %	3,91 %
Årlig sykefravær 2019	1,07 %	3,82 %	4,90 %
Årlig sykefravær 2020	1,27 %	3,86 %	5,14 %

Det er et nærvær på planområdet på 94,9 % og er tilnærmet likt måltallet for 2020. Det er noe korttidsfravær knyttet til koronapandemien som følge av at ansatte ikke kan stille på jobb med luftveissymptomer. Det meste av sykefraværet knytter seg imidlertid til langtidssykemeldinger.

Barnehage

Om planområdet

Planområdet omfatter Kornhaug, Forset og Fjerdum barnehager, samt tilskudd til private barnehager. Ordningene knyttet til redusert foreldrebetaling og gratis kjernetid for lavinntekts-familier inngår også her.

Kommentar til status økonomi

Tall i hele 1000 kr

Regnskap 2020	Justert budsjett 2020	Avvik i kr
39 557	43 170	3 613

Planområdet endte opp med et mindreforbruk på 3,6 mill. kr. Ved rapporteringen per 2. tertial ble det anslått et positivt avvik på 1,5 mill. kr etter å ha korrigert for vedtatt budsjettjustering. Årsaken til mindreforbruket er følgende:

Tilskudd til private barnehager viser et mindreforbruk på 1 mill. kr, ved rapporteringen for 2. tertial ble dette anslått til 0,6 mill. kr.

Øvrig avvik knytter seg til lønnsmidler som er holdt tilbake som følge av lavere etterspørsel etter barnehageplasser. Dette utgjør ca. 2,3 mill. kr, mens det ved rapporteringen ved 2. tertial ble signalisert i størrelsesorden 1-1,2 mill. kr. I budsjettet for 2021 er disse lønnsmidlene tatt ut.

Drift av kommunens egne barnehager har et resultat tilnærmet tildelt budsjetttramme.

Utgifter til koronapandemien

Koronautgift	Redusert arbeids- giveravgift	Nettoutgift korona
1 021	-196	825

På planområdet har kommunen hatt utgifter/inntektsbortfall knyttet til korona-pandemien i størrelsesorden 1 mill. kr. Av dette er 0,2 mill. kr dekket av redusert arbeidsgiveravgift i tredje termin i 2020. 1,1 mill. kr knytter seg til inntektsbortfall foreldrebetaling i barnehagene som følge av koronapandemien. Det meste av dette ble dekket av staten i en særskilt styrking av kommunens rammetilskudd.

Status mål

Hovedmål	Statusbeskrivelse delmål	Indikator	Ønsket resultat 2020	Oppnådd resultat	Beskrivelse mål
Barn og unge i Gausdal har en god og trygg start på livet, og kjenner seg inkludert og som en del av fellesskapet.	Barna opplever medvirkning og deltakelse i barnehagens daglige virksomhet	Barna opplever anerkjennelse for sine innspill og interesser			Personalet er tilstede, observerer og støtter barn i leken. Barnehagene har fokus på styrkebasert tilnærming.
		Barna viser nysgjerrighet og ønsker å delta i aktiviteter			
		Leveransemål er beskrevet i tekstdel	Gjennomføres i tråd med leveransemål.		Barnehagene følger årshjulet for Gausdalsmodellen. Dette innebærer at det arbeides systematisk med trening av ulike motoriske ferdigheter. Årshjulet er inndelt i temahjul, ett for barn i alderen 0-3 år, og ett for barn i alderen 4-6 år.
	Barnehagens praksis fremmer glede og allsidig utvikling hos barna	Alle barn mestrer grunnleggende motoriske ferdigheter			
		Barn mestrer lek i samspill med andre, ut fra egne forutsetninger			
		Barna opplever glede, humor, spenning og engasjement			
		Leveransemål er beskrevet i tekstdel	Gjennomføres i tråd med leveransemål		
Gausdal kommune leverer tjenester som fremmer læring, mestring og inkludering. Og som medvirker til å utjevne levekårsforskjeller.	Vi har medarbeidere og ledere med høy kompetanse som sammen sikrer god kvalitet på barnehagens tilbud.	Leveransemål er beskrevet i tekstdel	Gjennomføres i tråd med leveransemål		
Vi har glade, trygge, robuste barn og unge, med tro og håp for fremtiden, som mestrer et liv	Vi har glade, trygge, robuste barn og unge, med tro og håp for fremtiden, som mestrer et liv	Alle barn har en venn i barnehagen			Barnehagestyrerne deltar i styrernettverk sammen med Øyer og Lillehammer. Det

Årsmelding 2020

Hovedmål	Statusbeskrivelse delmål	Indikator	Ønsket resultat 2020	Oppnådd resultat	Beskrivelse mål
med opp- og nedturer.	et liv med opp- og nedturer.				gjennomføres styrkebaserte utviklingsprosesser i den enkelte barnehage. Barnehagene oppfyller pedagognormen.
		Barna opplever tilhørighet, trivsel og glede			
		Barna tør å delta i nye aktiviteter, ut fra egne forutsetninger			
		Barna utvikler et språk for følelser og styrker og bruker dette i praksis			
		Leveransemål er beskrevet i tekstdel	Gjennomføres i tråd med leveransemål		

Trivsel, tilhørighet, fellesskap og glede er forutsetninger for gode utviklingsmuligheter for det enkelte barn og for et godt og inkluderende barnehagemiljø. I arbeidet mot målet om glade, trygge og robuste barn, har barnehagene arbeidet på ulike måter med styrkebaserte begreper og innhold i disse, og det er vektlagt et styrkebasert fokus i samtaler og samarbeid med foresatte. NTNU har gjennomført et forskningsprosjekt på erfaringer med Ung Styrke, hvor både foreldregrupper og ansattegrupper er intervjuet. Foreløpige tilbakemeldinger fra NTNU i forbindelse med forskningen bekrefter det gode arbeidet som gjøres i barnehagene i Gausdal.

I arbeidet med å utvikle barnehagene til lærende organisasjoner deltar alle styrerne i nettverk sammen med styrere fra Øyer og Lillehammer. Høgskolen i Innlandet er samarbeidspartner og sørger for kompetanseheving innenfor aktuelle tema på barnehageområdet, og det gjennomføres barnehagebaserte utviklingsprosesser med de ansatte i barnehagene for å utvikle kompetansen hos alle som arbeider med og for barna.

Gjennom å følge årshjulet for Gausdalsmodellen ivaretas arbeidet med å utvikle barnas motoriske ferdigheter. I tillegg vektlegges variasjon i lek og læring for å møte barnas ulike forutsetninger og gi dem mulighet for mestring og allsidig utvikling.

Det arbeides kontinuerlig mot mål og kjennetegn ved målene, i barnehagene. Som dokumentasjon bruker barnehagene månedsbrev, jevnlig observasjoner, samt informasjon fra barnesamtaler. Barnesamtalene som ble gjennomført i 2020 viser at barna i gausdalsbarnehagene trives, har venner og opplever å ha medvirkning i sin egen barnehagehverdag.

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2017	2,08 %	2,37 %	4,45 %
Årlig sykefravær 2018	1,67 %	6,93 %	8,59 %
Årlig sykefravær 2019	1,64 %	4,14 %	5,78 %
Årlig sykefravær 2020	1,63 %	3,16 %	4,79 %

Nærværet for 2020 er 95,2 %. Det er innenfor satt måltall. Korttidssykefraværet i barnehagene er gjennomgående lavt. Langtidssykefraværet er høyere, og det variere noe mellom barnehagene. Langtidsfravær skyldes sykdom som ikke kan relateres til arbeid/arbeidsplass. Bak tallene om korttidsfravær ligger også fravær som følge av at ansatte med luftveissymptomer har måttet være hjemme som følge av smittevernreglene knyttet til koronapandemien.

Kultur og fritid

Om planområdet

Planområdet omfatter kulturskole, allmennkultur, frivilligsentral, bibliotek, idrett og ungdomsarbeid.

Kommentar til status økonomi

Tall i hele 1000 kr

Regnskap 2020	Justert budsjett 2020	Avvik i kr
11 417	11 628	211

Det er et positivt avvik på 0,2 mill. kr. Dette henger sammen med noe lavere aktivitet under koronapandemien både når det gjelder kulturskolen, frivilligsentralen og biblioteket. Det avvikles vanligvis flere konserter og arrangement gjennom året, men dette ble dessverre ikke mulig å gjennomføre i samme grad i 2020.

Utgifter til korona-pandemien

Koronautgift	Redusert arbeids-giveravgift	Nettoutgift korona
104	-69	35

Gausdal har hatt utgifter i størrelsesorden 0,1 mill. kr til korona-pandemien på dette planområdet. Det dreier seg i hovedsak om inntektsbortfall foreldrebetaling kulturskole i den perioden samfunnet var nedstengt våren 2020. Redusert arbeidsgiveravgift i tredje termin har dekket opp deler av dette inntektsbortfallet.

Status mål

Hovedmål	Statusbeskrivelse delmål	Indikator	Ønsket resultat	Oppnådd resultat 2020	Beskrivelse mål
Gausdal er et lokalsamfunn som gir gode oppvekst- og levekår, preget av sunne levevaner, fellesskap, trygghet og deltakelse.	Det legges til rette for frivillig arbeid, til det beste både for de frivillige og de som mottar tjenester.	01: De frivillige opplever å bli sett og anerkjent for sine bidrag (Spørreundersøkelse. Skala 1-6)	5,00		Planlagt undersøkelse for de frivillige er ikke gjennomført i 2020 da de frivillige ikke har kunnet utføre oppdrag eller og fått den oppfølgingen de vanligvis får på grunn av koronasituasjonen.
		02: Brukerne av frivillige tjenester er fornøyd med tjenestene de mottar	4,5		Planlagt undersøkelse for de frivillige er ikke gjennomført i 2020 da de frivillige ikke har kunnet utføre oppdrag eller og fått den oppfølgingen de vanligvis får på grunn av koronasituasjonen.
		03: Brukere av biblioteket opplever høy grad av brukertilfredshet.	5,00		Det er ikke gjennomført brukerundersøkelse på biblioteket i 2020. Biblioteket har vært stengt en lengre periode og åpnet med redusert åpningstid når samfunnet gradvis åpnet igjen. Ordinær åpningstid fra skolestart i august. Mer-åpent-tilbudet har ikke vært åpnet etter nedstengingen.
Gausdal kommune skaper og legger til rette for gode og varierte kulturtilbud, for og sammen med innbyggerne					
Vi har glade, trygge, robuste barn og unge, med tro og håp for fremtiden, som mestrer et liv med opp- og nedturer.	Vi har glade, trygge, robuste barn og unge, med tro og håp for fremtiden, som mestrer et liv med opp- og nedturer.	01: Ungdom opplever klubben som et trygt sted å være	100,0 %		Det er ikke gjennomført brukerundersøkelse på ungdomsklubben da klubben i 2020 periodevis har vært stengt og tilbudet har vært redusert når det har vært åpent.
		02: Elever i kulturskolen opplever trygghet	100,0		Det har ikke vært gjennomført ordinær brukerundersøkelser ved kulturskolen i 2020, da kulturskolen en periode var nedstengt, og driften har vært noe redusert i 2020. Det har vært et annerledes år med tanke på forestillinger og oppvisninger. Det er gjennomført intervjuer/samtaler med et utvalg av elevene i ulike fag, både individuelt og i gruppe med tema trygghet. Svarene

Årsmelding 2020

Hovedmål	Statusbeskrivelse delmål	Indikator	Ønsket resultat	Oppnådd resultat 2020	Beskrivelse mål
					som oppgis er at elevene opplever kulturskolen som et trygt sted å være.
		03: Foreldre opplever høy grad av brukertilfredshet i kulturskolen.	5,00		Det er ikke gjennomført brukerundersøkelse i kulturskolen i 2020.
		Ungdom ved Gausdal ungdomsskole bruker ikke ulovlige rusmidler*	100,0 %	97,0 %	Tallene er hentet fra Ungdata-undersøkelsen som ble gjennomført i mars 2020, der spørsmålet var om du har brukt hasj eller marihuana det siste året.
		Ungdom ved Gausdal ungdomsskole drikker ikke alkohol*	100,0 %	84,0 %	Tallene er hentet fra Ungdata-undersøkelsen som ble gjennomført i mars 2020, og viser de som har vært beruset på alkohol det siste året.
		Ungdom ved Gausdal ungdomsskole får ikke lov av foresatte til å drikke alkohol*	100,0 %	73,0 %	Tallene er hentet fra Ungdata-undersøkelsen som ble gjennomført i mars 2020, og viser at 73% ikke får lov, 12% får lov og 15% vet ikke om de får lov.

Det forebyggende og helsefremmende ungdomsarbeidet er et samarbeid mellom flere tjenester rettet mot målgruppen. Ettersom sentrale stillinger knyttet til arbeidet er organisert under planområde 5, omtales mål og status for det forebyggende og helsefremmende ungdomsarbeidet her.

Det ble gjennomført UngData-undersøkelser i 2013, 2016 og i 2020. Vi ser at bruken av ulovlige rusmidler (hasj og marihuana) ligger på mellom 0-3% på alle tre undersøkelsene. Når det gjelder det å drikke alkohol/vært beruset det siste året så var det i 2013 14% som svarte bekreftende på det, i 2016 var tallet gått ned til 9%, mens det i 2020 gikk opp til 16 %.

I 2020 oppgir 73 % at de ikke får lov av foresatte å drikke alkohol. Dette er en liten økning fra tidligere år; 67 % og 72 %.

Når det gjelder bruk av alkohol så ser vi at Gausdalsungdom ligger litt over landsgjennomsnittet i undersøkelsen som ble gjort i 2020. Dette gjelder også det å få lov å drikke alkohol av sine foresatte. Bruk av hasj/marihuana ligger ungdommen i Gausdal rett under landsgjennomsnittet, som er på 4%

For å forebygge rus og utsette alkoholdebuten for ungdom er det i ungdomsskolen gjennomført ulike forebyggende tiltak; tiltak som er rettet både mot elevene og deres foresatte.

FAU, ungdomskontakten og Gausdal ungdomsskole har i samarbeid utarbeidet et årshjul som viser hvilke temaer som skal tas opp på hvilke foreldremøter og hvem som har ansvar for de ulike temaene. Her inngår mange ulike temaer, blant annet rus og alkohol.

På de ulike trinnene jobbes det med temaer som det å ta valg og de konsekvensene det får, de har på 9.trinn et tverrfaglig prosjekt; ANT (alkohol, narkotika og tobakk). 10. trinn har Annerledesdagen, med blant annet tema om rus. De har også et tverrfaglig prosjekt i livsmestring og folkehelse (rusforebygging). Foresatte orienteres om temaene som tas opp.

Storforeldremøte med tema rus har ikke kunne gjennomføres på grunn av pandemien.

Det er i mars 2021 gjennomført en ny undersøkelse, som vil gi et godt sammenlikningsgrunnlag for før og under pandemien.

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2017	0,32 %	0,98 %	1,31 %
Årlig sykefravær 2018	0,93 %	0,66 %	1,59 %
Årlig sykefravær 2019	1,22 %	0,78 %	2,00 %
Årlig sykefravær 2020	1,48 %	3,77 %	5,25 %

Nærværet på planområdet er 94,7 %, ønsket resultat var 98 %. Nærværstallene har gått noe ned i siste kvartal. Det er et forholdsvis lavt korttidsfravær, men langtidsfraværet har økt noe. De sykmeldte følges opp ut i fra individuelle behov.

Det er svært få ansatte på planområdet slik at nærværs-tallene i stor grad blir påvirket ved fravær.

Teknisk drift

Om planområdet

Dette planområdet omfatter prosjektering, veger, miljø- og trafikksikkerhetstiltak, vann- og avløpsanlegg, renovasjon, septikk-tømming, brannvern og feiing.

Kommentar til status økonomi

Tall i hele 1000 kr

Regnskap 2020	Justert budsjett 2020	Avvik i kr
-403	62	465

Det ble et mindreforbruk på 0,5 mill. kr ved årets slutt. Ved rapporteringen per 2. tertial ble det anslått et avvik i størrelsesorden 1,1 mill. kr korrigert for justert budsjett.

Gjennom hele 2020 har det vært usikkert om budsjettet til vintervedlikehold av kommunale veger ville være tilstrekkelig. Med tanke på utgiftene i 2018 og 2019 ble det estimert et mulig merforbruk i

størrelsesorden 1 mill. kr for 2020. Førjulsvinteren ble heldigvis mindre kostbar enn antatt, slik at merforbruket endte på i underkant av 0,2 mill. kr til dette.

Selvkosttjenestene utgjør resten av differansen. Renteeffekten på investeringene knyttet til selvkostområdene ble noe høyere enn justert budsjett tilsa, Dette medførte mer bruk av/mindre avsetning til selvkostfondene og genererte dermed et positivt avvik.

Utgifter til korona-pandemien

Koronaavgift	Redusert arbeids-giveravgift	Nettoutgift korona
120	-69	51

Planområdet har hatt utgifter til koronapandemien med 120.000 kr, av dette er 69.000 kr dekket opp av redusert arbeidsgiveravgift i tredje termin 2020. Utgiftene er i all hovedsak knyttet til beredskap i form av befolkningsvarslinger gjennom året.

Kommunen fikk tildelt ekstraordinære vedlikeholdsmidler for å stimulere til sysselsetting under korona-pandemien. Det meste av midlene ble brukt til maling av kommunens bygningsmasse på planområde 7 Bygg/eiendom/areal, mens 0,45 mill. kr ble brukt på ekstraordinært vegvedlikehold.

Status mål

Hovedmål	Statusbeskrivelse delmål	Indikator	Ønsket resultat 2020	Oppnådd resultat	Beskrivelse mål
Bærekraftig samfunnsutvikling.	Nye flomsikringstiltak skal motstå flom med det gjentaksintervall de er dimensjonert for. Ingen hendelser der overvann gjør skade på mennesker og dyr.	01: Antall avvik på beskrevet mål	0	0	Ingen avvik på beskrevet mål i 2020.
Vi yter riktige tjenester med høy kvalitet, med utgangspunkt i brukerens behov.	Vi forsyner kommunens innbyggere med nok drikkevann av god kvalitet, og vi sørger for bortledning og rensing av avløpsvann på en miljømessig god måte.	01: Avvik på levering av vann i tilfredsstillende mengde og kvalitet i henhold til gjeldende lover og forskrifter (Serviceerklæring).	0	0	Ingen avvik på beskrevet mål i 2020.
		02: Avvik på bortledning og rensing av avløpsvann i henhold til standard fastsatt i serviceerklæring.	3	1	Ett tilfelle der avløpsvannet har gått i overløp på grunn av strømbrydd. Ellers ingen avvik.
	Vi skal opprettholde god kvalitet på de kommunale vegene, slik den er beskrevet i serviceerklæringen	01: Avvik på vedlikehold av kommunale vegger i henhold til beskrivelse i serviceerklæringen	5	1	Ujevn veg på grunn av teleløsning.

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2017	0,80 %	1,77 %	2,57 %
Årlig sykefravær 2018	0,57 %	0,60 %	1,17 %
Årlig sykefravær 2019	0,81 %	2,93 %	3,74 %
Årlig sykefravær 2020	0,30 %	0,35 %	0,65 %

Planområdet har et nærvær på hele 99,3 % i hele 2020. Det er klart bedre enn målet om 96 %.

Bygg/eiendom/areal

Om planområdet

Planområdet omfatter omsorgsboliger, sosiale boliger, utleievirksomhet, byggesak, kart/oppmåling, arealplanlegging og utbyggingsområder for boliger. Hele kommunens bygningsmasse er samlet på dette planområdet.

Kommentar til status økonomi

Tall i hele 1000 kr

Regnskap 2020	Justert budsjett 2020	Avvik i kr
24 835	26 548	1 713

Planområdet har et mindreforbruk på 1,7 mill. kr, mens det ble anslått et merforbruk på 0,4 mill. kr ved rapporteringen per andre tertial. Det er en forbedring på 2,1 mill. kr. Det ble anslått et merforbruk på 0,5 mill. kr knyttet til vintervedlikehold av kommunale plasser. Som følge av at førjulsvinteren 2020 ble mindre krevende enn de to foregående år, ble det i stedet et mindreforbruk på 0,2 mill. kr vedrørende dette.

Størst positivt avvik knytter seg imidlertid til utgifter til plansaker. Det var en merinntekt på 0,5 mill. kr knyttet til reguleringsplaner, og det er også lavere utgifter med omtrent samme beløp.

Det ble også en merinntekt på 0,4 mill. kr knyttet til husleieinntekter, og utgiftene til arbeid med Husbankens låne- og tilskuddsordninger ble ca. 0,1 mill. kr lavere enn antatt.

Flere av disse avvikene er knyttet til særskilte forhold i 2020, mens andre vil kunne være forhold som må tas hensyn til også i budsjettet for 2021. Dette tas med i de tertialvise rapporteringene til kommunestyret.

Utgifter korona-pandemien

Koronautgift	Redusert arbeids-giveravgift	Nettoutgift korona
328	-148	180

Planområdet har hatt utgifter til korona-pandemien i størrelsesorden 0,3 mill. kr. Redusert arbeidsgiveravgift i tredje termin 2020 dekker 0,15 mill. kr av disse utgiftene.

Utgiftene knytter seg til vikarer/ekstrahjelp samt smitteverntiltak.

Status mål

Hovedmål	Statusbeskrivelse delmål	Indikator	Ønsket resultat 2020	Oppnådd resultat	Beskrivelse mål
Bærekraftig samfunnsutvikling.	Vi har en bærekraftig bygningsmasse med godt inn klima og gode fysiske arbeids-, lærings- og boforhold som driftes og vedlikeholdes på en effektiv og verdiøkende måte, og slik at de bruker minst mulig energi, og skaper minst mulig forurensning.	01: Årlig korrigert energiforbruk i mill. kWh reduseres	2,1	1,0	Når energiforbruket korrigeres for temperaturvariasjoner (graddagskorrigert forbruk), har vi en besparelse på i underkant av en million kilowatt timer. Dette utgjør omlag 47 % av garantert besparelse på 2,1 millioner kilowatt-timer. Det er fortsatt en uenighet med entreprenøren om forståelsen av kontrakten og hvordan sparegarantien skal måles/forstås, men det pågår nå møter sammen med advokater for å prøve å løse denne uenigheten. Det er et mål om å komme til enighet innen 1. juli 2021.
		02: Gjennomførte rehabiliterings- og vedlikeholdstiltak.	100,0 %	60,0 %	På grunn av Koronasituasjonen har en del innvendige tiltak blitt utsatt, og følgelig har gjennomføringsplanen blitt noe endret. I løpet av året er det benyttet

Årsmelding 2020

Hovedmål	Statusbeskrivelse delmål	Indikator	Ønsket resultat 2020	Oppnådd resultat	Beskrivelse mål
					ca. 60 % av tilgjengelige investeringsmidler.
					Det kan også nevnes at det har blitt gjennomført en del ekstraordinært vedlikehold som følge av tiltakspakke staten ga for å holde sysselsettingen i byggebransjen i gang. Tiltakspakka ble i hovedsak benyttet til utvendig maling.
Vi yter riktige tjenester med høy kvalitet, med utgangspunkt i brukerens behov.	Innbyggerne har god tilgang på selvbetjeningsløsninger, og får rask behandling av sine bygge- og plansaker.	01: Antall byggesaker behandlet innen fastsatt frist i Plan- og bygningsloven.	100,0 %	86,0 %	På grunn av stor aktivitet i byggemarkedet samt en del ekstra arbeid med innføring av nytt byggesakssystem, eByggesak, har vi ikke klart å behandle alle byggesaker innen fastsatte frister i Plan- og bygningsloven.
		02: Antall avvik i forhold til frist på 8 dager vedr. utlegging av vedtatte arealplaner i planarkiv.	0	0	Ingen avvik i 2020.
		03: Ta i bruk digital løsning for byggesaksbehandlingen.	100 %	90%	Implementering og igangsetting av eByggesak systemet har tatt lenger tid enn beregnet, og er ved årsslutt fortsatt ikke igangkjørt. Systemet forventes igangsatt første kvartal 2021.

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2017	1,76 %	2,99 %	4,75 %
Årlig sykefravær 2018	1,35 %	3,74 %	5,08 %
Årlig sykefravær 2019	1,48 %	3,87 %	5,35 %
Årlig sykefravær 2020	1,17 %	6,62 %	7,80 %

Det er et nærvær på planområde på 92,2 %. Korttidsfraværet er lavt, og det er langtidsfravær som er årsaken til avviket.

Interkommunale samarbeid

Om planområdet

Området omfatter utgifter og inntekter knyttet til de interkommunale samarbeidene der Gausdal har et vertskommuneansvar. Dette innebærer i praksis utgifter og inntekter til felles Landbrukskontor for Lillehammer-regionen og Regional Frisklivssentral. Utgiftene og inntektene her skal både i budsjettet og regnskapet balansere. Kommunens tilskudd til deltakelse i fellesskapene føres på de respektive planområdene, det vil si planområde 2 Næring og miljø for Landbrukskontoret og planområde 11 Helse for tilskudd til Regional Frisklivssentral.

Mer om interkommunale samarbeid.

I kommunal sektor er det stor frihet til å organisere virksomheten. Rettsgrunnlag er kommuneloven og særlover som aksjeloven.

- Egen driftsorganisasjon - Selvstendige rettssubjekter - Kjøp av tjenester - Interkommunalt samarbeid	→	Det overordnede ansvaret ligger alltid hos kommunestyret

Siden 2003 har interkommunalt samarbeid (basert på felles IKT-løsninger) vært et strategisk valg for kommunene i Lillehammer-regionen. Gjennom disse samarbeidene er det et mål å sikre:

- Gevinstrealisering
- Større fagmiljø for å løse samfunnsoppgaver
- Større fagmiljø for å redusere sårbarhet
- Større fagmiljø for rekruttering
- At sentrale føringer håndteres, -for eksempel samhandlingsreformen

Noen av samarbeidene omfatter flere kommuner også, og noen samarbeid omfatter bare Gausdal og Lillehammer kommuner, eller Gausdal og Øyer kommuner (barnevernssamarbeid fra og med 2021).

Kommentar til status økonomi

Tall i hele 1000 kr

Regnskap 2020	Justert budsjett 2020	Avvik i kr
-	-	-

Planområdet går i balanse ved årets slutt. Utgifter til interkommunale samarbeid, der Gausdal er vertskommune, skal alltid gå i null og er derfor plassert på et eget planområde. I slike samarbeid fastsetter deltakerkommunene ei driftsramme for samarbeidende, og eventuelle merforbruk dekkes av overskuddsfond fra tidligere år eller deltakerkommunene får en avregnings-faktura. Dersom samarbeidet har et mindreforbruk, avsettes dette til overskuddsfond. Alternativt føres det tilbake til deltakerkommunene.

Utgifter til interkommunale samarbeid

De senere er det inntatt en oversikt som viser kommunens utgifter til alle de samarbeid som kommunen deltar i. Følgende tabell gjelder for 2020, sett opp om sammenlignbare tall for 2019.

Navn på samarbeidet og organisering	Verts-kommune	Omfatter	Plan-omr.	Utgift i regnskap 2020	Utgift i regnskap 2019
Interkommunale samarbeid § 28 i kommuneloven:				<i>Tall i hele 1000 kr</i>	<i>Tall i hele 1000 kr</i>
Fellesenhet Økonomi	Lillehammer	Regnskap, lønn, fakturering, skanning.	1	2 823	2 807
Fellesenhet skatt/innfordring	Øyer	Skatt, arbeidsgiverkontroll og innfordring.	1	1 146	1 326
Lillehammer regionen Vekst	Lillehammer	Næringsrådgivning	2	978	966
Felles Landbrukskontor i Lillehammer-regionen	Gausdal	Saksbehandling og rådgivning innen skog og landbruk	2	3 285	3 215
Aktiv i skole	Lillehammer	Fysisk aktivitet for barn i skolen. Samarbeid avsluttet fra 2020	3		322
DIG3 samarbeid	Lillehammer	Drift av felles IT-løsning innen skole	3	201	207
Eioff SD-anlegg	Gausdal	Sentral driftsstyringsanlegg bygninger	7	143	156
GIS-samarbeid	Lillehammer	Samarbeid innen geografiske informasjonssystem	7	568	482
Interkommunal barnevernvakt	Ringsaker	Lovpålagt vaktberedskap for barneverntjenesten	9	338	359
NAV Lillehammer - Gausdal	Lillehammer	NAV	10	4 813	4 862
Regional Frisklivssentral	Gausdal	Veiledning fysisk aktivitet, ernæring, livsstil	11	510	417
Legevakt	Lillehammer	Interkommunal legevakt	11	2 792	2 629
Regional testlinje og luftveispoliklinikk	Lillehammer	Tiltak i forbindelse med koronapandemien	11	534	
Miljørettet helsevern	Ringebu	Miljørettet helsevern	11	130	130
Gerica	Øyer/Lillehammer	Felles elektronisk pasientjournal	11, 12	139	476
Fellesutgifter, helseregion	Lillehammer/ Øyer	Sykehjemslege og sekretær for styret i Helseregion Sør-Gudbrandsdal	11, 12	365	325
FACT-team, psykisk helse/rus	Lillehammer	Oppstart høsten 2019, tilskuddsmidler dekket opp utg 2019	11	147	-
Fagstilling psykisk helse og rus	Lillehammer	oppstart høsten 2019	11	144	47

Årsmelding 2020

Regionale beredskapssenger	Ringsaker	Beredskapstiltak korona-pandemien	12	258	
Regionale beredskapssenger	Lillehammer	Beredskapstiltak korona-pandemien	12	115	
Intermediærplasser	Lillehammer	Intermediærplasser på Lillehammer Helsehus	12	1 521	1 477
KAD-plasser	Lillehammer	5 KAD-plasser i det nye legevaktbygget.	12	826	856
Kjøp av tjenester:					
Innkjøp	Lillehammer	Innkjøpstjenester	1	384	387
Borgerlige vigsler	Lillehammer	Administrasjon og vigselslokale, oppstart 2018	1	3	6
Kvalitetskoordinator	Lillehammer	Koordinering kvalitets-arbeid. Tjenestekjøp avsluttet fra 2020	1		136
Personvernombud	Lillehammer	Lovpålagt funksjon, oppstart 2018	1	200	200
Regionrådskoordinator	Lillehammer	Sekretærfunksjon for regionrådet i Lillehammer-regionen	2	113	125
Voksenopplæring	Lillehammer	Voksenopplæring	3	894	1 249
Rensing av avløpsvann	Lillehammer	Kjøp av renseanleggstjenester for avløpsvann og septik	6	8 500	7 114
Alarmsentral	Midt-Hedmark brann- og redningsvesen	Drift av 110-sentralen	6	351	290
Reisevaksinering	Lillehammer	Reisevaksinering	11	44	44
Interkommunalt samarbeid § 27 i kommuneloven:					
IKA Opplandene	Innlandet fylkes- kommune	Arkivsamarbeid	1	-	-
Kontrollutvalgssekretariatet Innlandet	Innlandet fylkes- kommune	Sekretariat for kontrollutvalg	1	174	219
INNOFF		Innkjøpssamarbeid. Avtalen er sagt opp.	1		-
Lillehammer Regionen Brannvesen	Lillehammer	Brann- og feiervesen	6	7 035	6 867
Partnerskapsavtale:					
Interkommunalt politisk råd i Lillehammer-regionen		Utviklingsarbeid i regionen	2	333	333
Interkommunale selskap (IKS):					
Innlandet revisjon IKS		Revisjonstjenester	1	1 043	976
GLØR IKS		Renovasjonstjenester	6	11 625	10 671
Gudbrandsdalen Krisesenter IKS		Krisesenter	9	436	424
Sum utgifter interkommunale samarbeid				52 911	50 100

Tilbakeført midler fra overskuddsfond fra tidligere år:

Fellesenhet skatt/innfordring	Øyer	Skatt, arbeidsgiverkontroll og innfordring.	1	-130	-55
				-130	-55

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2017	0,83 %	0,55 %	1,38 %
Årlig sykefravær 2018	1,08 %	0,00 %	1,08 %
Årlig sykefravær 2019	1,45 %	1,27 %	2,72 %
Årlig sykefravær 2020	0,40 %	2,76 %	3,16 %

Det er generelt høye nærværstall ved de interkommunale samarbeidene. Det er et noe lavere nærvær i 2020 enn det som ofte har vært tidligere, men et nærvær på 96,8 % må uansett betraktes som bra. Det er langtidsfravær som er hovedårsaken til lavere nærvær. Det er relativt få ansatte på planområdet, slik at et langtidsfravær over en periode gir seg utslag i nærværstallene.

Barn og familie

Om planområdet

Planområdet består av pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT), helsestasjons- og skolehelsetjeneste, familieteam, svangerskapsomsorg, barnefysioterapi og barneverntjeneste.

Kommentar til status økonomi

Tall i hele 1000 kr

Regnskap 2020	Justert budsjett 2020	Avvik i kr
23 925	25 776	1 851

Det er et positivt avvik på planområdet med 1,9 mill. kr. Årsaken til dette resultatet er en vesentlig nedgang i utgifter til tiltak innen barneverntjenesten. Det har vært lagt inn ekstra midler til dette, men akkurat nå ser det ut til at situasjonen har snudd noe.

Det er for snau driftsrammer på noen tjenester innen planområdet, og det må vurderes omdisponering av midler i 2021. Både innen de funksjoner som ligger inn under dette planområdet, men også mot tjenester innen planområdene 10 Sosiale tjenester og sysselsetting samt planområde 11 Helse. Dette har tidligere blitt kommunisert til kommunestyret, og det vil også bli tema i forbindelse med rapportering til kommunestyret i 2021.

Utgifter til korona-pandemien

Koronautgift	Redusert arbeids-giveravgift	Nettoutgift korona
382	-155	227

Planområdet har hatt utgifter til korona-pandemien på 0,4 mill. kr. Av dette er 0,16 mill. kr dekket av redusert arbeidsgiveravgift i tredje termin 2020. Utgiftene til smittesporing utgjør 0,3 mill. kr og er ført på dette planområdet.

Status mål

Hovedmål	Statusbeskrivelse delmål	Indikator	Ønsket resultat 2020	Oppnådd resultat	Beskrivelse mål
Barn og unge i Gausdal har en god og trygg start på livet, og kjenner seg inkludert og som en del av fellesskapet.	Foreldre er stabile og trygge omsorgspersoner.	01: Andel foreldre som opplever at veiledning og tiltak fra de ulike tjenestene er nyttige for dem i deres situasjon	100,0 %		Det er gjennomført ulike brukerundersøkelser i tjenestene som gir verdifull informasjon om tiltak og opplevd effekt. Det er imidlertid utfordrende å tallfeste disse tilbakemeldingene i prosent, men tilbakemeldingene benyttes aktivt til forbedringsarbeid i tjenestene.
		02: Andel unge som føler at foreldrene aksepterer dem slik de er	100,0 %	98,0 %	Tallene er hentet fra UngData-undersøkelsen som ble gjennomført på 8.-10.trinn februar 2020.
		03: Andel unge som sjelden opplever krangling mellom de voksne i familien	100,0 %	93,0 %	Tallene er hentet fra UngData-undersøkelsen som ble gjennomført på 8.-10.trinn februar 2020.
Vi har glade, trygge, robuste barn og unge, med tro og håp for fremtiden, som mestrer et liv med opp- og nedturer.	Vi har glade, trygge og robuste barn og unge, med tro og håp for fremtiden.	01: Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning(B)	8,0 %	8,2 %	Andel elever med spesialundervisning er tilnærmet lik måltallet for 2020. Det arbeides systematisk med å holde tallet så lavt som mulig.
		02: Andel unge som er fornøyde med livet sitt	100,0 %	90,0 %	Tallene er hentet fra UngData-undersøkelsen som ble gjennomført på 8.-10.trinn februar 2020.
		03: Andel unge som mener de mestrer utfordringer i livet	100,0 %	89,0 %	Tallene er hentet fra UngData-undersøkelsen som ble gjennomført på 8.-10.trinn februar 2020.
		05: Andel unge som er så fysisk aktive at de blir andpustne eller svette minst 1-2 ganger i uka	100,0 %	89,0 %	Tallene er hentet fra UngData-undersøkelsen som ble gjennomført på 8.-10.trinn februar 2020.

UngData- undersøkelsen ble gjennomført i 2020, og den vil bli gjennomført på ny våren 2021. Dette gir en god mulighet for sammenligning etter et år med uvanlige forhold i ungdomsbefolkningen. Det knytter seg usikkerhet rundt hvordan pandemien påvirker barn og unges hverdag og hvilke utslag dette vil gi på sikt. I løpet av året har vi skjermet helsesykepleierne i skolehelsetjenesten for koronarelatert arbeid da vi opplever en økt pågang fra barn og unge som trenger noen å snakke med. De aller fleste ungdommene svarer i 2020 at de føler seg akseptert som de er av foreldrene sine, og dette må sies å være en styrke i en tid med mindre sosial kontakt som følge av pandemien. Vi vet også at det er enkelte som ikke har en trygg familiesituasjon, og medarbeiderne i våre tjenester har for disse en særlig viktig rolle.

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2017	2,33 %	1,78 %	4,11 %
Årlig sykefravær 2018	1,70 %	8,41 %	10,11 %
Årlig sykefravær 2019	1,40 %	16,24 %	17,64 %
Årlig sykefravær 2020	1,35 %	5,24 %	6,58 %

Planområdet har et nærvær på 93,4 % i 2020. Det er langtidsfraværet som trekker ned den samlede nærværsprosenten. Dette er likevel en stor forbedring fra 2019 da nærværet var nede på 81,9 %.

Sosiale tjenester og sysselsetting

Om planområdet

Planområdet består av gjeldsrådgivning, bostøtte, saksbehandling av Husbankens låne- og tilskuddsordninger, sosial rådgivning, økonomisk sosialhjelp, tilbud til rusmisbrukere, flyktingetjeneste, sysselsetting, aktivitets og arbeidstilbud for funksjonshemmede, oppfølgingstjeneste for ungdom, samt aktivitetssenter i Forset.

Kommentar til status økonomi

Tall i hele 1000 kr

Regnskap 2020	Justert budsjett 2020	Avvik i kr
12 806	15 390	2 584

Det er et positivt avvik på 2,6 mill. kr ved årets slutt. Ved rapporteringen per 2. tertial ble det anslått et positivt avvik på 0,8 mill. kr.

Som følge av koronapandemien var det ventet en økning i utgiftene til økonomiske sosialhjelp. Dette ble ikke tilfellet i Gausdal, noe som antas å ha sammenheng med myndighetenes koronatiltak, deriblant utvidet økonomisk kompensasjon for ansatte som blir permitterte.

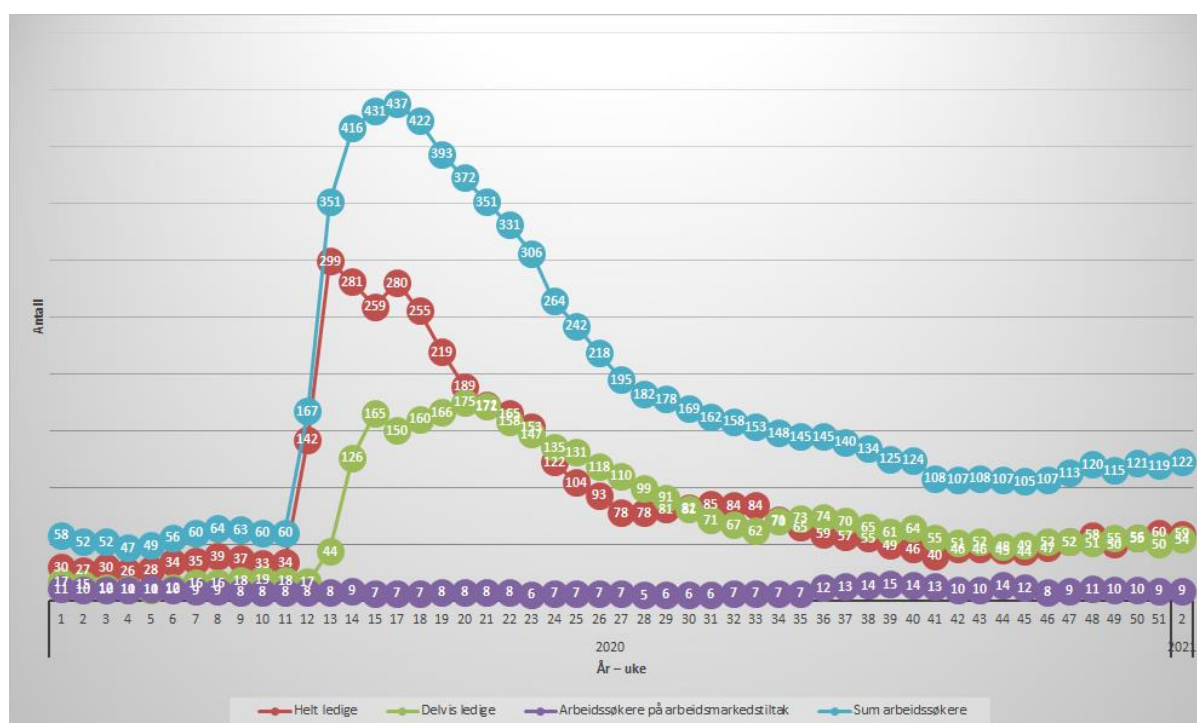
Årsmelding 2020

Utgiftene til økonomisk sosialhjelp ble 1,4 mill. kr lavere enn budsjettet, og utgiftene til kvalifiseringsordningen ble 0,3 mill. kr lavere. Kommunens tilskudd til NAV-samarbeidet ble 0,3 mill kr høyere enn budsjettet. Årsaken til det er at nedtak NAV på 0,2 mill. kr ved en feil ble lagt inn dobbelt. Dette er rettet opp i budsjettet for 2021.

Utgifter til dagaktivitets-tilbud ble nær 0,7 mill. kr lavere enn budsjettet. Det vil bli sett på nivået på tjenesten i 2021 for å se om det budsjettmidler som skal omdisponeres eventuelt at drift av tjenestene kan endres.

Det noen øvrige lønnsmidler på planområdet som ikke ble brukt, noe som utgjør ca. 0,3 mill. kr. Deler av dette knyttes til nedskalering av kommunens flyktnings-tjeneste. Budsjettet er noe justert i 2021, og det vil bli vurdert om det kan ytterligere justeres eller omprioriteres.

NAV Lillehammer-Gausdal har utarbeidet en oversikt som viser utviklingen i antall helt/delvis arbeidsledige, antall arbeidssøkere samt antall personer på tiltak i Gausdal i 2020.

Utgifter til korona-pandemien

Koronautgift	Redusert arbeids-giveravgift	Nettoutgift korona
8	-24	-16

Kommunen har hatt minimalt med direkte utgifter til koronapandemien på planområdet. Redusert arbeidsgiveravgift i tredje termin har dekket opp disse utgiftene.

Status mål

Hovedmål	Statusbeskrivelse delmål	Indikator	Ønsket resultat	Oppnådd resultat	Beskrivelse mål	
			2020			
Vi yter riktige tjenester med høy kvalitet, med utgangspunkt i brukernes behov.	Innbyggere som er i jobb står i jobben gjennom sykefraværsoppfølging. Innbyggere utenfor arbeidslivet som ønsker og kan arbeide får en jobb.	Andel arbeidssøkere med overgang til arbeid skal i snitt være 69%	69,0 %	80,0 %		
		Andel med gradert sykemelding ved passering 12 uker skal i snitt være 50%	50,0 %	45,0 %		
		Andel personer med nedsatt arbeidsevne med overgang til arbeid skal i snitt være 45%	45,0 %	41,0 %		
		Andel personer med situasjonsbestemt innsatsbehov som har hatt dialog, møte eller samtale siste 30 dager, 50%	50,0 %	77,0 %		
		Andel personer med spesielt tilpasset innsatsbehov som har hatt dialog, møte eller samtale siste 30 dager, 45%	45,0 %	68,0 %		
		Andel personer som har situasjonsbestemt innsatsbehov med arbeidsrettet aktivitet, 65%	65,0 %	69,0 %		
		Andel personer som har spesielt tilpasset innsatsbehov med arbeidsrettet aktivitet, 50%	50,0 %	60,0 %		
		Antall formidlinger og fått jobben skal være minimum 6 personer i måneden	6	20		
		For brukere med manglende kvalifikasjoner er det viktig å kunne tilby kompetansehevende tiltak, eller sikre overgang til utdanning.				Det er iverksatt en rekke kompetansehevende tiltak for brukerne i 2020. En stor andel av denne er individuelt tilpasset og brukere under 30 år har vært spesielt prioritert i dette arbeidet.

Årsmelding 2020

Hovedmål	Statusbeskrivelse delmål	Indikator	Ønsket resultat	Oppnådd resultat 2020	Beskrivelse mål
		Innsatsen overfor brukere under 30 år, langtidsledige og innvandrere fra land utenfor EØS skal styrkes.			Bruken av de arbeidsrettede tiltakene er styrket for disse gruppene i 2020 sammen med en forsterket oppfølging.

Tallene knyttet til NAV sitt arbeid gjelder for innbyggerne i begge kommunene i NAV-samarbeidet, det vil si Lillehammer og Gausdal.

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2017	1,36 %	3,31 %	4,68 %
Årlig sykefravær 2018	1,34 %	4,28 %	5,61 %
Årlig sykefravær 2019	1,99 %	1,53 %	3,52 %
Årlig sykefravær 2020	0,34 %	5,07 %	5,41 %

Det er et nærvær på 94,6 % i 2020. Dette er litt lavere enn i 2019, men det er få ansatte på dette planområdet slik at kun små endringer i særlig langtidsfraværet gir seg store utslag i nærværprosenten. Fraværet er i all hovedsak knyttet til langtidsfravær.

Helse

Om planområdet

Planområdet omfatter bofellesskapene Flatland, Bjørkvin, Heggelia og Flatavegen 2, vernepleietjeneste, støttekontakt- og avlastningstjeneste for yngre, kommunale tiltaksplasser, psykisk helse- og rustjeneste, fysioterapitjeneste, ergoterapitjeneste, dagsenter for eldre, aktivitetssenteret i Forset, frisklivscentral (folkehelse), utgifter knyttet til kommunelegetjenesten, legevakt, miljørettet helsevern, teknisk hygiene, smittevern og forebyggende edruskapsarbeid, inklusiv inntekter/utgifter knyttet til skjenkebevillinger.

Kommentar til status økonomi

Tall i hele 1000 kr

Regnskap 2020	Justert budsjett 2020	Avvik i kr
61 519	66 036	4 517

Det er et positivt avvik på 4,5 mill. kr ved årets slutt. Avviket er sammensatt av flere forhold:

Utgifter til drift av teststasjon og luftveipoliklinikk ble 1,1 mill. kr lavere enn det som var tatt høyde for i justert budsjett. Hovedårsaken til dette er at refusjonen fra HELFO dekket en større del av utgiftene enn det som var anslått.

Noen lønnsutgifter på planområdet har blitt dekket opp av tilskuddsmidler, og dette gir et positivt avvik på 0,3 mill. kr.

Det er en merutgift på 0,3 mill. kr knyttet til ressurskrevende tjenester. Dette gjelder lavere tilskudd enn forutsatt i budsjettet.

Legetjenesten har et mindreforbruk på 0,5 mill. kr. Det skyldes merinntekt fra HELFO (refusjoner) og et mindreforbruk på driftsutgifter.

Det er netto mindreutgifter i omsorgsboligene på i underkant av 1 mill. kr. Det er store variasjoner mellom de ulike omsorgsboligene, og budsjettet for 2021 vil bli særskilt vurdert med tanke på dette.

Tjenester til dagaktivitets-tilbud fikk et mindreforbruk på ca. 0,6 mill. kr. Deler av dette er som følge av at det ikke var mulig å holde alle tjenestene like tilgjengelig som ellers på grunn av korona-pandemien og smitteverntiltak.

Det er et mindreforbruk på 0,5 mill. kr i deler av tjenesten som følge av vakanser, det er økte husleieinntekter på 0,2 mill. kr, avvik på avskrivninger med 0,4 mill. kr og avvik fra drifta for øvrig utgjør et positivt avvik på 0,2 mill. kr.

Utgifter til korona-pandemien

Koronautgift	Redusert arbeids-giveravgift	Nettoutgift korona
1 385	-511	874

På planområdet her kommunen hatt direkte utgifter i størrelsesorden 1,4 mill. kr til koronapandemien. Av dette er 0,5 mill. kr dekket opp av redusert arbeidsgiveravgift i tredje termin 2020.

Utgiftene til testing og luftveipoliklinikk utgjør drøye 0,5 mill. kr.

Status mål

Hovedmål	Statusbeskrivelse delmål	Indikator	Ønsket resultat 2020	Oppnådd Beskrivelse mål resultat
Gausdal kommune leverer tjenester som fremmer læring, mestring og inkludering. Og som medvirker til å utjevne levekårsforskjeller.	Rehabiliteringstjenesten og Frisklivssentralen: Tjenestene skal preges av mer forebygging og mindre reparasjon.	Leveranse mål er beskrevet i tekstdel.	Gjennomføres i tråd med leveranse mål.	Rehabiliteringstjenesten har etablert tverrfaglig samarbeid med fokus på tidlig innsats. Frisklivssentralen er en forebyggende tjeneste. Frisklivssentralen har, til tross for en vanskelig pandemisituasjon,

Årsmelding 2020

Hovedmål	Statusbeskrivelse delmål	Indikator	Ønsket resultat 2020	Oppnådd resultat	Beskrivelse mål
					startet nye tilbud som seniorgruppe (Friskliv senior), aktivitetstilbud til unge mellom 18 og 30 år i samarbeid med NAV samt Friskliv Familie der kosthold har hovedfokus. Samtlige tilbud og aktiviteter har stor og økende oppslutning.
Vi mobiliserer og utvikler medarbeidernes kompetanse for å løse framtidens oppgaver og utfordringer.	Habiliteringstjenesten: Tjenesteyting i samsvar med gjeldende rutiner, lover og regelverk for fagområdet.	Leveransemål er beskrevet i tekstdel.	Gjennomføres i tråd med leveransemål.		Se kommentar nedenfor.
	Psykisk helse- og rustjeneste: Tjenesten har effektive arbeidsmetoder og god kompetanse til å møte framtidens utfordringer.	Leveransemål er beskrevet i tekstdel.	Gjennomføres i tråd med leveransemål.		Psykisk helse- og rustjeneste ble i 2020 slått sammen med familieteam for å øke fokuset på familiens betydning og for å få økt kompetanse i tjenesten.
Vi yter riktige tjenester med høy kvalitet, med utgangspunkt i brukernes behov.	Legetjenesten: Innbyggerne har tilgang på legetjenester av god kvalitet.	Leveransemål er beskrevet i tekstdel.	Gjennomføres i tråd med leveransemål.		Legetjenesten har opprettholdt god bemanning til tross for utfordringer med legedekning regionalt. Utdanningsnivået er også høyt da vi har 3 spesialister i allmenntilleggsmedisin i Gausdal.

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2017	1,79 %	6,51 %	8,31 %
Årlig sykefravær 2018	2,08 %	6,83 %	8,92 %
Årlig sykefravær 2019	1,55 %	7,29 %	8,83 %
Årlig sykefravær 2020	1,84 %	5,33 %	7,17 %

Det er et nærvær på planområdet på 92,8 %. Dette er høyere enn målet for 2020 på 91 %, og det er også en forbedring fra 2019 da nærværet var 90,8 %. Det er hovedsakelig en nedgang i langtidsfraværet. Planområdet har mange ansatte som har direkte brukerkontakt, og som følge av koronapandemien har det vært noe fravær som følge av karantenebestemmelser og smittevernregler knyttet til symptom på luftveisinfeksjon. Dette har nok økt korttidsfraværet noe mer enn om det ikke hadde vært koronapandemi.

Alt tatt i betraktning, er det en positiv utvikling i nærværet på planområdet fra 2019 til 2020. Det vil fortsatt være fokus på forebygging og tilrettelegging for å ha et høyest mulig nærvær.

Omsorg

Om planområdet

Planområdet omfatter kommunens pleie- og omsorgstilbud, og inneholder sykehjemsdrift, helsetjenester i hjemmet (hjemmesykepleie), praktisk bistand (hjemmehjelp), omsorgsboliger, bofellesskap, omsorgslønn, brukerstyrt personlig assistanse, trygghetsalarm, tildelingskontor, kjøkkendrift i institusjon og matlevering til hjemmeboende.

Kommentar til status økonomi

Tall i hele 1000 kr

Regnskap 2020	Justert budsjett 2020	Avvik i kr
98 637	96 587	-2 050

Det er et merforbruk ved årets slutt på 2,1 mill. kr. Ved rapportering per andre tertial ble det anslått et merforbruk ved årets slutt etter korrigert budsjett på 2,6 mill. kr. Resultatet ble således 0,5 mill. kr bedre enn fryktet. Årsakene til merforbruk er sammensatte og kommenteres nedenfor.

Merforbruk **ressurskrevende tjenester utenfor** tilskuddsordningen for ressurskrevende tjenester. Det anslås at utgiften til dette i 2020 utgjorde ca. 4 mill. kr, av dette ble 1,05 mill. kr kompensert i forbindelse 1. tertialrapport. Merforbruket sett opp mot justert budsjett blir da ca. 3 mill. kr. I budsjettet for 2021 er det lagt inn en utgift til dette med 3 mill. kr.

Netto **utgifter ressurskrevende tjenester innenfor** tilskuddsordningen fikk et mindreforbruk på 0,9 mill. kr. Dette henger sammen med endringer i tjenestene i løpet av året. Dette er tatt hensyn til i budsjettet for 2021, men det skjer fort endringer som kan slå begge veier innen dette området.

Kommunen hadde lavere utgifter til **utskrivningsklare pasienter** enn det som er budsjettet, positivt avvik på 0,6 mill. kr.

Når det gjelder betaling for **KAD-samarbeidet**, ble det lagt inn en redusert utgift på dette feltet. Det viste seg imidlertid ikke mulig å innfri, blant annet som følge av korona-pandemien, og det ble et merforbruk sett opp mot budsjettet på 0,5 mill. kr.

Utgifter til **dagsenter for personer med demens** ble 0,6 mill. kr lavere enn budsjettet, noe av dette kan knyttes til lavere aktivitet enn forventet som følge av korona-pandemien. Utgifter til **trygghetsalarmer og andre hjelpemidler** fikk også et positivt avvik på 0,2 mill. kr.

Det er noe forsinkelse i vedtatte **omstillingsprosesser** som følge av koronasituasjonen, dette er anslått å utgjøre et merforbruk på 1,2-1,5 mill. kr. Det gjelder omstilling knyttet til vaskeri, kjøkken og drift av sykehjems plass. Dette er rapportert til kommunestyret gjennom året.

Utgifter til korona-pandemien

Koronautgift	Redusert arbeids- giveravgift	Nettoutgift korona
1 567	-623	944

Utgifter til korona-pandemien på planområdet utgjør 1,6 mill. kr i 2020. Av dette ble 0,6 mill. kr dekket av redusert arbeidsgiveravgift i tredje termin 2020, slik at netto utgift på planområdet ble 0,9 mill. kr.

Utgiftene inkluderer leie av beredskapssenger ved Montebello-senteret på våren/forsommeren 2020 samt andel av beredskapsavdeling ved Lillehammer helsehus. Samlet utgjør dette en utgift på i underkant av 0,4 mill. kr.

På dette planområdet er det kjøpt inn smittevernutstyr og desinfeksjonsmidler i størrelsesorden 1,2 mill. kr. Det merutgifter som kommunen har hatt til ekstra innleie av personell er mer enn dekket opp av ekstraordinær kompensasjon for sykelønnsrefusjon samt redusert arbeidsgiveravgift.

Status mål

Hovedmål	Statusbeskrivelse delmål	Indikator	Ønsket resultat 2020	Oppnådd resultat	Beskrivelse mål
Vi skaper trivsel på arbeidsplassen ved at alle medarbeiderne tar ansvaret for helheten og bidrar med sine evner og kunnskaper	02: GODT MEDARBEIDERSKAP	01: Heltidskultur	70,0 %	64,2 %	Arbeidstakerorganisasjonene og arbeidsgiver har en felles og langsiktig målsetting om at alle fast ansatte skal ha minimum 70 % stilling. Det er variasjoner i de ulike yrkesgruppene på hvor store stilinger de har. Gjennomsnittlig stillingsstørrelse er 64,2 %, dette er en liten økning fra andre tertial.
		02: Arbeidsmiljøet	Leveranse i tråd med leveransemål.		Lederne følger systematisk opp alle medarbeiderne, tilrettelegger arbeidet og samarbeider med fastlege, NAV og frisklivssentralen.
		03: Kompetanse	Leveranse i tråd med leveransemål.		Det jobbes aktivt for å rekruttere, utvikle og beholde medarbeidere med god kompetanse. I opplæringen benyttes både eksterne og interne ressurser. Bruk av E-læring øker og personalet deltar på aktuelle webinarer.
		04: Ledelse	Leveranse i tråd med leveransemål.		Det arbeides etter prinsippene verdibasert og styrkebasert ledelse. Styrkebasert ledelse innføres som metode og tankesett i arbeidshverdagen. Gjennom bruk av forbedringstavler setter vi jevnlig fokus på temaet.

Årsmelding 2020

Hovedmål	Statusbeskrivelse delmål	Indikator	Ønsket resultat 2020	Oppnådd resultat	Beskrivelse mål
Vi yter riktige tjenester med høy kvalitet, med utgangspunkt i brukerens behov.	01: KVALITETSFORBEDRING	01: Systematisk arbeid med kvalitets- og internkontrollrutiner	Leveranse i tråd med leveransemål.		Tillitsvalgte, verneombud og ledere jobber systematisk sammen for å utvikle effektive kvalitets- og internkontrollrutiner.
		02: Øke andelen ansatte med fag- og spesialutdanning		75	Vi jobber for å øke andelen av innbyggerne som blir kartlagt og vurdert for å kunne ta i bruk digital velferdsteknologi, i form av trygghets- og varslingsteknologi. Vi samarbeider i regionen og med flere kommuner i fylket for å heve kompetansen og innføre felles ny teknologi.
		03: Øke andelen pasienter som blir kartlagt og vurdert spesielt med tanke på å ta i bruk digital velferdsteknologi	Leveranse i tråd med leveransemål.		Vi jobber for å øke andelen av innbyggerne som blir kartlagt og vurdert for å kunne ta i bruk digital velferdsteknologi, i form av trygghets- og varslingsteknologi. Vi samarbeider i regionen og med flere kommuner i fylket for å heve kompetansen og innføre felles ny teknologi.
02: EFFEKTIVE PASIENTFORLØP	01: Satsing på hverdagsrehabilitering og tverrfaglig samarbeid		Leveranse i tråd med leveransemål.		Hverdagsrehabilitering settes i gang etter tverrfaglig samarbeid. Fysioterapeutene kartlegger og lager en plan for rehabiliteringen som pleiepersonalet gjennomfører sammen med pasientene.
		02: Tilby forebyggende hjemmebesøk / samtaler til alle innbyggere over 80 år.		25	Forebyggende hjemmebesøk/-samtaler gjennomføres som oftest i forbindelse med søknad om tjenester. Det planlagte informasjonsmøtet som måtte avlyses på grunn av koronapandemien, er utsatt igjen. Vi planlegger for gjennomføring i løpet av høsten 2021.

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2017	2,29 %	6,42 %	8,72 %
Årlig sykefravær 2018	2,10 %	5,23 %	7,33 %
Årlig sykefravær 2019	2,43 %	5,84 %	8,28 %
Årlig sykefravær 2020	2,26 %	6,60 %	8,85 %

Det er et nærvær i 2020 på 91,15 %. Det er litt under nivået for 2019. Det er langtidsfraværet som genererer den høyeste andelen av fraværet, og sammensetningen er relativt lik med nivået i 2019. Oppfølging av smittevern i forbindelse med Covid- 19 påvirker særlig korttidsfraværet, og det må forventes fravær knyttet til pandemien også i 2021.

Generelle utgifter og inntekter

Om planområdet

Planområdet omfatter inntekter fra skatt og rammetilskudd samt andre generelle statstilskudd. Her føres også rente- og avdragsutgifter, samt renteinntekter fra likviditet og avkastning fra kraftsektoren. Generell bruk og avsetning til fond, driftsfinansiering av investeringer og bruk av tidligere års regnskapsmessige overskudd/inndekking av underskudd hører også hjemme her. Premieavvik pensjon føres her. Budsjettreserver som ikke er fordelt ut på de øvrige planområdene plasseres også her.

Kommentar til status økonomi

Tall i hele 1000 kr

Regnskap 2020	Justert budsjett 2020	Avvik i kr
1 437	2 249	812

Planområdet har et positivt avvik ved årets slutt på 0,8 mill. kr. Dette knytter seg til flere forhold, og de kommenteres her.

Utgift til pensjon ble 1,1 mill. kr høyere enn budsjettet.

Selv om lønnsreserveposten ble justert ned i forbindelse med rapporteringen per 2. tertial, ble det likevel et mindreforbruk på 2,6 mill. kr. Deler av dette knyttes til et svært lavt lønnsoppgjør i 2020 som følge av korona-pandemien, men det var muligens også et litt høyt nivå i budsjettet fra før. Dette er korrigert i budsjettet for 2021.

Det framkommer et teknisk merforbruk på 0,9 mill. kr knyttet til avsetning til flyktningefond. Dette er oppveid av tilsvarende merinntekt knyttet til integreringstilskudd. Se kommentarene til regnskapsskjema 1A.

Som følge av lavt rentenivå, ble avsetning av renter til bundne fond lavere enn budsjettet med 0,3 mill. kr

Kommentarer til generelle utgifter og inntekter på bevilgningsoversikt drift (1A)

Dette er kommentert i årsberetningen, men kommentarene gjentas også her.

Det framgår av bevilgningsoversikt drift (1A) at det var 5,2 mill. kr høyere inntekter til fordeling i 2020 enn det som var lagt inn i det opprinnelige budsjettet.

Korona-pandemien medførte store utfordringer for kommunesektoren både i forhold til nye oppgaver, beredskapstiltak og vikarer for ansatte som måtte i isolasjon eller karantene. Stortinget har kompensert kommunene gjennom året, og det har vært vanskelig for staten å finne en "rettferdig" fordelingsnøkkel. Enkeltkommuner hadde store utfordringer i starten av pandemien, andre kommuner fikk utfordringer på et senere tidspunkt, mens andre kommuner igjen var "heldige" og unngikk de største smittetoppene. Kommunene fikk kompensert fra staten for å dekke opp merutgifter, og inntektstap. Kompensasjonen kom i form av rammetilskudd og skjønns-midler. I tillegg var det forventet at kommunene bruke besparelsene på lavere rente- og lønnsutgifter til å finansiere merutgiftene som følge av pandemien.

Gausdal er blant de kommuner som har kommet mer heldig ut enn andre. Dette vil bli kommentert under det enkelte punkt nedenfor samt i kommentarene til skjema Sum bevilgninger drift, netto (1B).

Avvikene på skjema 1A knyttes til:

Skatt og rammetilskudd ble 4,2 mill. kr høyere enn opprinnelig budsjett. Skatteinngang og inntektsutjevningstilskudd ble i sum 3,2 mill. kr lavere enn opprinnelig budsjettet. Dette antas å henge direkte sammen med koronapandemien. Rammetilskuddet er for øvrig økt med 7,5 mill. kr fra opprinnelig budsjett. Av dette knyttes 6, 6 mill. kr til kompensasjon for korona-pandemien.

Inntektene fra **eiendomsskatt** ble nær 1,55 mill. kr høyere enn opprinnelig budsjett. 1,5 mill. kr ble budsjettjustert gjennom året, slik at avviket ved årets slutt ble på cirka 0,05 mill. kr.

Andre generelle tilskudd ble 0,55 mill. kr lavere enn opprinnelig budsjettet. Av dette utgjør redusert integreringstilskudd 0,3 mill. kr, mens det ble 0,2 mill. kr lavere rente- og avdrags-kompensasjon enn budsjettet. Integreringstilskuddet ble justert ned gjennom året, men kommunen fikk noe mer inntekter enn det nedjusterte budsjettet.

Renteinntekter og utbytte ble nær 2,3 mill. kr høyere enn budsjettet. Dette skyldes utbetaling av ekstraordinært utbytte fra Lillehammer og Gausdal Energiverk Holding as (LGE) helt på slutten av året.

Renteutgifter og avdrag på lån ble samlet 1,3 mill. kr lavere enn budsjettet. Renteutgiftene ble 1,9 mill. kr lavere enn budsjettet som følge av lavere låneopptak enn først forventet, samt lavt rentenivå. Avdrag ble 0,6 mill. kr høyere enn budsjettet. Dette knytter seg blant annet til høyere minimumsavdrag enn det som var budsjettet.